

જે પ્રભુના ઐમગા મન્ન રહેતા, જે
 પરમાર્થ જુદિથી વ્યવહાર કરી શકતા અને જેને
 મંજ મહામ જેવા અનેકને વિશ્રાંતિ રૂપ હતો
 તે-શરીરથી ગત છતા-અગર, મહારા પરમ મિત્ર
 ત્રીયુત ભગવાનજી લક્ષ્મીચંદ્ર જોખાણીને આ
 લઘુ ગ્રન્થ અર્પણ કરી કૃતાર્થ થાઉં છું.

મા. લે.

બીજી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના.

આ પુસ્તકની પહેલી આવૃત્તિ મુદ્રાગત પરમ મિત્ર શ્રીચુત ભગવાનજી લક્ષ્મીચંદ બોખાણીના મુદ્રણાર્થે તેમના લઘુ જામુ તરફથી ભેટ આપવામા આવી હતી, પરંતુ વાચક વર્ગ તરફથી વધારે માગણી થતા આ બીજી આવૃત્તિ ભેટ આપવા માટે છપાવવામા આવેલ છે

પુસ્તક મળનારુ ટેમણુ—
અમૃતલાલ લક્ષ્મીચંદ બોખાણી,
મારવાડી જાગર-મુખર્જી,
અથવા
અમૃતભૂવન-ધાટકુપર.

ધાટકુપર }
તા ૧૧૮૨૮ }

મોતીલાલ જે. મહેતા

પહેલી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના.

આ શ્રદ્ધ મૂળ જર્મન ભાષામાં મહાત્મા
જે. જી. બેરોમીના લખેલ છે તેની વસ્તુ કિમતી
જાણવાથી તેનો અંગ્રેજીમાં અનુવાદ થયેલ છે
અને તે ઉપરથી ઠેકઠાક જ્ઞાસુઓની મુચનાથી
ગુજગતીમાં આ અનુવાદ રેલ છે

મહાત્મા જેકબ બેરોમીનું જીવન આ
પુસ્તકને અતે આપેલું છે તે ઉપરથી જણાશે
કે તેનું જીવન દૈવી ઝંઘીના મહાત્માઓ સાથે
ઘણા વિદ્વાનો મરણાવે છે એક માધુ તો લખે
છે કે જેટલું આત્મ તેજ આ મહાત્માને મળ્યું
હતું તેટલું હજી સુધી કોઈને મળ્યું નથી આ
જાણત વાચનાર પોતે પણ પોતાની શક્તિ પ્રમાણે
આ પુસ્તકમાં આપેલ ઉપદેશથી સમજી શકશે

આ પુસ્તકમાં લૌકિક પ્રેમની વાત નથી
તેમાં અલૌકિક પ્રેમ સમજાવેલ છે, કે જે પ્રેમથી

“કુમુભાકર” પોતાની નિત્ય લીલામાં, કુમુભ નિત્ય ખીલવે છે તેની નિષ્ક્રમતા તે તેના આધ્યાત્મિક લાવ છે તેની રસીકતા તેનો આધિરૂપિક લાવ છે.

ખડારના યુદ્ધથી દેશ છૂટાય છે, અદરના યુદ્ધથી કાળ છૂટાય છે. કાળ છૂટવાથી મૃત્યુ છૂટાય છે તેનો માર્ગ આ પુસ્તકમાં ખતાવેલ છે.

પશ્ચિમના દેશોમાં પણ કોઈ કોઈ વખતે સારા મહાત્મા જન્મે છે, પણ ત્યાં પ્રવૃત્તિનું જોર એટલું રહે છે કે તેમનો ઉપદેશ જરાજર ફળીભૂત થતો નથી. જેમ આ દેશમાં મોક્ષ એ એવા પુરુષાર્થ રૂપ મનાય છે તેમ ત્યાં મોક્ષ એ પુરુષાર્થ રૂપ મનાતો નથી મનુષ્યના દુકા છુવનમાં (અર્થ, કામ, ધર્મ અને મોક્ષ રૂપ) ચાર પુરુષાર્થ સિદ્ધ થાય એવી સમાજ વ્યવસ્થા, મન્યવ્યવસ્થા અને ધર્મ વ્યવસ્થા કરવાનું કામ સંદેહ નથી જે પુરુષાર્થવાળા લોક ચાર પુરુષાર્થવાળા લોકને છૂટી થકે, પણ ખડારની છૂટથી તેની વિદ્યા, કળા,

ઉત્તમ છે એમ કહી શકાય નહિ જ્યાં સુધી
 પ્રજાનું હૃદય ન જીતાય ત્યાં સુધી જીત પુરી
 કહી શકાય નહિ બીજા માણસનું હૃદય જીતવા
 માટે અલૌકિક પ્રેમની જરૂર છે, અને તે માર્ગ
 ધર્મ, અને મોક્ષ પુરપાર્થ તરીકે સિદ્ધ થવા જોઈએ.

માણસ જુદા અને પાઘડી વચ્ચે સમાઈ
 જતો નથી તેની અંદર જે જે શક્તિ, જ્ઞાન,
 પ્રેમ, વિગેરે રહેલા છે તે માન અર્થ અને કામથી
 પૂરા બીજા નથી તેથીજ આ દેશમાં ચાર
 પુરુષાર્થ સિદ્ધ થાય એવી વ્યવસ્થા થઈ હતી

કાળની ઘટનામાં આ પૃથ્વી ઉપર બધે
 ઠેકાણે એવું જીવન પાછું ક્યારે આવશે તે કોઈ
 કહી શકે તેમ નથી ઘણા મહાત્માઓ આવ્યા
 અને ગયા છતાં તેમના શબ્દ માત્ર જે માણસો
 સાંભળવાને લાયક હતા તેજ સમજી શક્યા છે

ઘાટકુપર }
 તા ૧૮ ૫ ૨૮ }

મોતીલાલ જે. મહેતા

રસો વૈ સઃ

ભગવાનજ રસમય છે.

પ્રેમ કુસુમ.

શિષ્ય:—હે ગુરુ, હું ઉત્તમ લવન કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરી શકું કે જેથી હું ભગવાનને નેહ શકું, અને તેનો શબ્દ સાંભળી શકું ?

ગુરુ:— ખ્યાસ પુત્ર ! જ્યાં કોઈ પણ પ્રકારનો મંસાર નથી એવા પ્રદેશમાં એક દાણુ પણ જો તું તને મૂકી શકે તો છુ ભગવાનના શબ્દ સાંભળી શકે.

શિષ્ય:—જ્યાં કોઈ પણ પ્રકારનો મંસાર નથી એવો પ્રદેશ નજીક છે કે દૂર છે ?

ગુરુ:— તે પ્રદેશ તારામાંજ છે. મારા પુત્ર ! જો થોડો વળત પણ તારા વિચાર અને ઈછા તું બંધ કરી શકે તો ભગવાનની આશ્ચર્યકારક વાણી તું સાંભળી શકે.

શિષ્ય — જો હું વિચાર અને ઇચ્છા બંધ કરું
તો હું ભગવાનના શબ્દ શ્રી રીતે
સાભગી થકું ?

ગુરુ — જ્યારે તું તારા વિચાર અને ઇચ્છાથી
રહિત થઈશ એટલે કે જ્યારે તારી
બુદ્ધિ અને ઇચ્છા શાન થશે, અને તે
આત્મા અને તેના શબ્દ ધારણ કરી
શકશે અને જ્યારે તારે આત્મા અનિત્ય
અને બાહ્ય ઇન્દ્રિયોની અસરથી ઉપર
જશે અને જ્યારે કંપના બંધ થઈ
પવિત્ર નિર્વિકંપ સ્થિતિ ઉત્પન્ન થશે
ત્યારે ભગવાનની વાણી, તેની દ્રષ્ટિ, તેનું
શ્રવણ તારામાં પ્રકાશશે અને તે વખતે
એમ લાગશે કે ભગવાન તારી અંદર
સાભળે છે અને જુએ છે, કારણ કે
તે વખતે તારું શરીર તે તેનું શરીર
થશે, ભગવાન તારામાં વાત કરશે અને

તારા આત્મા સાથે બોલશે અને તારા આત્મા તેનો શબ્દ સાંભળશે તેથી જ તું તારા વિચાર અને ઈચ્છા શાંત કરી શકે, તારી કલ્પના અને તારી ઈંદ્રિયો રોકી શકે તો બહુ બાંધશાળી થઈ શકે, કારણ કે તે રસ્તે તને બ્રહ્માનંદ જ્ઞાન અને સામર્થ્ય મળવાથી મોક્ષ મળશે. તાંત્રિકો પોતાનું શ્રવણ અને તારી ઈચ્છાજ તને વિમ્લ કરતા છે. તેથીજ તું ઈચ્છરને બોધી શકતો નથી અને તેનો અવાજ સાંભળી શકતો નથી.

શિષ્ય:— પણ બ્રહ્માનંદ સંસાર અને જગતથી ઉપર છે તેથી હું તેને કેવી રીતે સાંભળી શકું? અને તેને કેવી રીતે બોધી શકું?

ગુરુ:— પુત્ર! જ્યાં તું શાંત થઈશ અને મૌન રાખીશ ત્યાં સંસાર અને જગતની

ઉત્પત્તિ પહેલાં જેવા ભગવાન હતા
 એવો યદ્યપિ. જેમાંથી આ મંમાર અને
 જગત નિકળ્યાં છે તે સ્વરૂપનો તને
 અનુભવ થયો તારી પોતાની દ્રષ્ટિ અને
 ઈચ્છા ઉત્પન્ન થયા પહેલાં તાગમાં જેમ
 ભગવાન જોતા અને સાંભળતા તેમ તે
 વખતે તુ સાંભળીશ અને જોઈશ.

શિષ્ય:—ત્યારે મને કંઈ વસ્તુ રોકે છે કે જેથી
 હું ભગવાનને જોઈ શકતો નથી અને
 તેનો શબ્દ સાંભળી શકતો નથી ?

ગુરુ:— તારી પોતાની ઈચ્છા, તારી વાણી, અને
તારી દ્રષ્ટિ મિથ્યા બીજું કોઈ તને
વિમ્મ કરતું નથી જેમાંથી તુ ઉત્પન્ન
 થયો છે તેની ઈચ્છાની સામે તું તારી
 ઈચ્છા રાખે છે તેથી તુ ભગવાનની
 ઈચ્છાથી જુદો થઈ જાય છે અને તેની
 દ્રષ્ટિથી તારી દ્રષ્ટિ જુદી થઈ જાય છે.

જેમ તારી દ્રષ્ટિમાં તારી ઇચ્છા દેખાઈ
 આવે છે અને તારી ઇચ્છા પ્રમાણે
 તારી સમગ્રજીવ ઉત્પન્ન થાય છે તેમ
 તારી ઇચ્છા ભગવાનની ઇચ્છાથી ભેદ
 પાડે છે. *વળી તારી ઇચ્છાથી તું
 ભગવાનનો સજ્જ માંભળી શકતો નથી.

જગતના પદાર્થ ઉપર ધ્યાન
રાખવાથી જેમા તું નથી તેમાં તારું
 ધ્યાન જાય છે; તેથી તું અવિદ્યાનાં
ક્ષેત્રમાં જાય છે. ત્યાં ફરવાથી તારી
 ઇચ્છા તને ઢગાવે છે, તારી બેડી તું
 પોતેજ ઉત્પન્ન કરે છે, તારું કેદખાનું
 તું ઉત્પન્ન કરી તેમાં જાતે પૂરાય છે
 અને તેથી તું તેમાંથી નીકળી શકતો
 નથી અને પ્રેમમય જીવન પ્રાપ્ત
 કરી શકતો નથી

શિષ્ય:— ત્યારે આવોજ મારો હલકો સ્વભાવ
 છે, આવુંજ મારી બેડીનું ગંધન છે

અને આવીજ હલકી મારી ઇચ્છા છે
 તો હું પ્રાર્થના કરૂં છું કે મને કહો
 કે મારો આવો સ્વભાવ ટેવી રીતે
 મુઘરે અને હું પ્રેમમય જીવન ટેવી
 રીતે પ્રાપ્ત કરી શકું ?

શુક — તેમા ત્રણ વસ્તુની જરૂર છે —

- ૧ તારી ઇચ્છા મૂકી તારે પ્રભુને શરણ
જીવું જોઈએ, અને તેની કૃપા માટે
અત્યંત દીન થવું જોઈએ.
- ૨ તારી ઇચ્છા ઉપર તને ધિક્કાર
 આવવો જોઈએ, અને જે તરફ તારી
 ઇચ્છા તને લઈ જાય તે તરફ તારે
 જવું નહિ.
- ૩ તારે હું જા મહન કરતા શિખરું
જોઈએ કે જેથી સમારના મોહમાથી
છૂટવાનું હું જા મહન કરી શકાય

આવી રીતે જો તું દસી, શકે તો
ભગવાન તારી માથે વાન કરશે અને
તારી ક્ષિત્તિને તેના પોતામાં સમાવી
દેશે, તે વળતે મારા પુત્ર ! તું
ભગવાનના શબ્દ તારામાં માંલગીશ.

શિષ્ય:— આ ઉપદેશ પાઠવો બહુ કઠણ છે;
દારણ કે તે પાળવાથી જગતને અને
મારા જીવનને પણ હાડવું લેઈએ.

ગુરુ:— તેથી નિરાશ થવાનું નથી જો તું આ
જગત છોડીશ, તો તું એવા જગતમાં
જઈશ કે જેમાંથી આ જગત બન્યું
છે અને જો તું તારૂં જીવન છોડીશ
તો તને પ્રભુમય જીવન મળશે, કે
જે જીવનથીજ તારૂં જીવન ચાલે છે.
તારૂં જીવન પ્રભુમાં છે, ત્યાંથીજ તે
તારા શરીરમાં આવ્યું છે અને જેમ
જેમ તારી ક્ષિત્તિ ક્ષીણ થશે, નગણી

શ્યે, અને મન્યે તેમ તેમ ભગવાનની
શક્તિ તારી અદર નારા માગ્દત કામ કરશે

શિષ્ય — ભગવાને માણ્યને મ માર લોગ, વવા માટે
ઉત્પન્ન કર્યો છે તેથી માણ્યને સમાર
લોગવે તેમા જોડુ લાગતુ નથી

ગુરુ — બહારથી મ મારને લોગવે તેમા કઈ
મહત્તા નથી જો તારે બધી વાનતુ મુખ
જોઈતુ હોય, અને બધાનો સ્વામી થવુ
હોય, તો તારે નવો માગે શોધવાની
જરૂર છે

શિષ્ય — તે માર્ગ કયા છે કે જેથી હું આખા
જગતનો સ્વામી થાઉં ?

ગુરુ — તારે પહેલા વસ્તુ અને વસ્તુનો પાઠશ્યો
શુ જે તેનો બેદ સમજવો લેઈએ
અદરનુ સ્વરાજ્ય નિત્ય છે અને બહારનુ
કપિત છે તેનો બેદ સમજવો લેઈએ,
તુ બહારથી મ મારના માણ્યો ઉપર

અમલ કરે છે તે અમલ કલ્પિત અને
અનિત્ય છે, તેથી તને નિત્ય અને
અત્ય વસ્તુ મળશે નહિ. ઉલટું તને
પડછાયાનું એટલે કંપનાનું સુખ મળશે

તુ ડાહ્યો થઈશ તો પ્રભુકૃપાથી
તને સાચું રાજ્ય મળશે તારી ઇચ્છાથી
કલ્પિત રાજ્ય મળે છે અને તે
રાજ્યમાં તારું જીવન બધાય છે, પણ
જો તુ તે સ્વભાવ છોડી દે, કલ્પિત
જીવન મૂકી દે તો તુ જ્ઞાનમય અને
પ્રેમમય હૃદય જીવન પ્રાપ્ત કરી શકે,
દે જે જીવનમાં પડછાયો, આકૃત્તિ, કે
કંપના જેવું કંઈ નથી

ત્યા તુ બધા પ્રાણીનો રાજા થઈશ,
કારણ કે તે જીવનમાંથી જ બધા પ્રાણીઓ
ઉત્પન્ન થયા છે ત્યાર પછી પૃથ્વી ઉપર
દોષ તને નુકસાન કરી શકશે નહિ,
કારણ કે તુ પોતે જ બધી વસ્તુઓના

જેવો થઈ ગયો હોઈશિ, અને બધી
વસ્તુઓ તારા જેવી થઈ ગઈ હશે

શિષ્ય — હું બધી વસ્તુઓના જેવો થઈ જાઉં
તેને માટે દુકામા ટુંકો રસ્તો બતાવો

ગુરુ — ઘણીજ ખુશીથી લગવાન જે કહે છે
તે યાદ કર તે કહે છે “ત્યા સુધી
તમે નાના બચ્ચા જેવા નહિ થઈ
જાઓ ત્યા સુધી તમને સ્વર્ગનાં શબ્દ
મળશે નહિ”

આ કરતા ટુંકો રસ્તો બીજો
નથી અગર બીજો કોઈ પથ સાદો
રસ્તો નથી એટલું કરીશ તો કોઈ તને
નુકસાન કરી શકશે નહિ, કારણ કે
હું બધા પ્રાણીનો મિત્ર થઈ જઈશ

તારો આધાર બધા પ્રાણીમા રહેલા
પરમાત્મા ઉપર રહેશે, અને તારી ઈચ્છા
તેની ઈચ્છા સાથે એક થઈ જશે, વગી

વધારે કહુ છું તે ગાલજ અધર લાગે
તો મુંઝાઈશ નહિ

જો તારે બધા માઘે એક રૂપ
થવું હોય તો તારે બધાને હોડવા
જોઈશે ટોઈમાં આમંત્રિત રાખવી જોઈએ
નહિ કોઈ વસ્તુ મળે તો ઠીક એમ
ઇચ્છવું નહિ કોઈ પણ વસ્તુ જો તું
તારી ઇચ્છાથી ભોગવીશ, તારી પોતાની
કરીશ તો તારે તેનું રક્ષણ કરવું પડશે,
પણ જો તું કોઈ વસ્તુમાં આમંત્રિત ન
રાખ તો તું બધી વસ્તુઓથી છુટો
રહી શકે અને ભગવાનના રાજકુવરની
મુક્તિ બધાનો સ્વામી થઈ શકે

કારણ તે તારૂં પોતાનું કંઈ ગણ્યું
નથી તું જોઈના નથી અને કોઈ તારૂં નથી
તેથી તું બાળ જોવો થઈ જઈશ
કે જેને ખબર નથી કે વસ્તુ શું છે ? તે
વખતે જો કે તારામાં સમજણ રહેશે પણ

વસ્તુની આસક્તિ ન દોષાથી ભગવાનના
જેવી તાગી સમજણ અને દ્રષ્ટિ થશે

✓ ભગવાન બાધાને સમજે છે, પણ
 તેને ડોષ સમજી શકતું નથી

શિષ્ય — આ હા ! આવું દિવ્ય જ્ઞાન મને કેમ
 થાય ? કે જેથી હું બાધાને ભગવાનમાં
 ભેદ શકું અને ઈન્દ્રિયોના જ્ઞાનથી છૂટી
 શકું, આવું સંસાર ઉપર રહેલું તેજ
 અને બધી વસ્તુઓ ઉપર રહેલું હલાપણ
 મને કેમ મળે ? હું મળ્યાને મારો
 આસપાસ જે જે ચીજો છે તેમાંજ હું
 આસક્ત થઈ ગયો છું તેથીજ હું જાણ
 છુંકુ છું કે હું તેવી દશામાં શી રીતે
 પહોંચી શકું કે જ્યાં કોઈ મને તુકસાન
 કરી શકે નહિ, તેમ માટે મન કેવી
 રીતે સુધારી શકું કે જેથી મારામાં
 સત્વજ્ઞાન દાખલ થાય

ગુરુ:— તે હું તને સમજાવું છું. સાંભળ. આ તારાથી જનશે ? ઈન્દ્રિયોના રસ છોડીશ તોજ તું ભગવાનનું તેજ જોઈ શકીશ, અને તે તેજથી જધીવશ્નુઓ જોઈ શકીશ.

ભગવાનના શબ્દો ધ્યાનમાં લે. કારણકે તે તેજસ્વ અને શબ્દસ્વ છે. તે કહે છે “મારા સિવાય તું કંઈ કરી શકીશ નહિ” માટે તેને શરણે જવામાં વિલંબ ન કર. તે મોક્ષદાતા છે અને તારા જીવનને શક્તિ આપે છે તેનાથીજ તું બધું કામ કરી શકશે; તેનામાંજ શ્રદ્ધા રાખી જ્યાં સુધી તું ભગવાનને શરણે નહિ જઈશ, અને તારી ઈચ્છા તેને શરણ નહિ કર, અને તેના સિવાય કંઈ ઈચ્છીશ નહિ ત્યાં સુધી તને અચળ શાંતિ મળશે નહિ

તારી ભરજી પડે તે વિચાર કર પણ તારી જીવિની ક્રિયામાં હર્ષ માન

નહિ. તને લાગશે કે જ્યાં સુધી તારી
શક્તિ કામ કરશે, અને પ્રભુને ચરણ
નહિ થાય ત્યાંસુધી તને નિત્યની શાંતિ
મળશે નહિ. આત્માની શાંતિ આગળ
કોઈ પ્રાણીનું જોર ચાલતું નથી.

પ્રભુકૃપાથી તે શાંતિ જ્યારે તને
મળશે ત્યારે તારું શરીર જગતમાં રહેલી
બીજી સજીવોનાં જેવું અભિમાન વગરનું થઈ
જશે. તારી બુદ્ધિ દેવીકોટી મહાત્માઓનાં
હુઝનો વિચાર કરી શુદ્ધ થશે, અને
ત્યાર પછી તારી શક્તિથી તું સ્વર્ગમાં
ચાલતો હોય એવું તને લાગશે.

જે સ્વર્ગમાંથી બધાં પ્રાણી ઉત્પન્ન
થયાં છે અને જ્યાં બધાં જવાનાં છે
ત્યાંથી તું બધી સીજોને મનથી અંદર
જોઈશ. ત્યાંથી બધી સીજોમાં અને બધી
સીજો ઉપર તારું રાજ્ય લાગશે. સ્વર્ગ અને
પૃથ્વી બન્ને ઉપર તારી શક્તિ વ્યપ્ત થશે.

શિષ્ય:— હે ગુરુ, મારી અંદર જે વાસનાઓ
રહેલી છે તે મને એવો પકડી રાખે
છે કે, હું મારી ઈચ્છા પ્રમાણે શરણુભાવ
રાખી ગકતો નથી. તો મારે શું કરવું ?

ગુરુ:— આ બાબતથી ગભરાવાનું નથી. જે વખતે
તારી ઈચ્છા ઈદ્રિયોથી છૂટી થઈ ગઈ
હોય એમ લાગશે તેજ વખતે તારી
ઈદ્રિયો તને છોડી દેશે. તે જગતમાં
છે અને તારું શરીર પણ જગતમાં છે,
પણ આત્માથી તું ઈશ્વર સાથે ચાલે છે.
અને સ્વર્ગમાં વાતો કરે છે. જ્યારે તું
તારા મનથી અને શરીરથી છૂટીશ, તારી
ઈદ્રિયોથી જુદો થઈ ગત્યારેજ તું પ્રભુના
જેવું જીવન જીવી શકીશ. મૂરખ સમયે
જેમ શરીરથી આત્મા જુદો થાય છે
તેમ ઈદ્રિયોથી તારી ઈચ્છા છૂટી થાય
તો ઈદ્રિયોને પણ મરેલી સમજવી.
જેમ જગતમાં શરીર રહે છે તેમ

ગરીરમાં ઇંદ્રિયો રહે છે; પણ જો તારી
 ઇચ્છા ઇંદ્રિયોમાં દાખલ નહિ થાય. તો
 ઇંદ્રિયો પોતે તારી ઇચ્છામાં દાખલ
 નહિજ થઈ શકે; તેમજ તારી ઇંદ્રિયો
 તારા આત્માને સ્પર્શ કરી શકશે નહિ
 તેથીજ એક મહાન્નાએ કહ્યું છે કે
 ✓ “તમારી વાતો સ્વર્ગમાં ચાલે છે, તમારું
 શરીર ભગવાનનું મંદિર છે અને
 ભગવાન તમારામાં રહે છે” તેથીજ
 ખરા ભક્તો ભગવાનનાં મંદિરો છે એટલે
 કે ભગવાન તેમના મનમાં રહે છે અને
 વાસના તેમનાં શરીરમાં રહે છે

શિષ્ય.— જો ભગવાન મનમાં રહેતા હોય તો
 શી રીતે વર્તવું કે જેથી તે મારાથી
 ફરીથી દૂર થાય નહિ ?

ગુરુ.— મારા પુત્ર ! ભગવાનના શબ્દ યાદ કર.
 તે કહે છે કે “જો મારા શબ્દમાં રહે છે
 તેનામાં મારા શબ્દો રહે છે.” જો તું

ભગવાનના શબ્દમાં રહેશે તો તેના
 શબ્દ અને આત્મા તારામાં રહેશે અને
 જે તું ભગવાન પાને માંગીશ તે તને
 આપશે. પણ જે તારી ઇચ્છા વામનામાં
 જશે તો તું ભગવાનથી દૂર થઈ
 જઈશ અને ત્યાર પછી ભગવાનમાં
 રહેવા માટે તારે બહુ જ દીનતા રાખવી
 પડશે અને ઘણુંજ તપ કરવું પડશે.
 તે વખતે તને વાસના છોડવાનું ઘણુંજ
 દુઃખ થશે, અને હેડનું અગ્નિમાન
 મૂકવાનું ગમશે નહિ તેથી તું આવી
 રીતે તેના શબ્દ પ્રમાણે વર્તીશ તોજ
 તારી વાસના નિત્ય ઓછી થશે, અને
 તારી ઇચ્છા નિત્ય સ્વર્ગ તરફ ચડતી
 જશે અને ત્યાં પ્રભુની અને તારી
 ઇચ્છા એક થઈ જશે.

શિષ્ય—મારા ગુરૂ! મને અમનવો કે મારે
 હુમેશા તપ શી રીતે કરવું, હુમેશા

વામના શી રીતે જોડવી, હમેશા દીનતા
શી રીતે રાખવી

ગુરુ — જે વસ્તુ તને ગમે તે છોડ અને જે
વસ્તુ ન ગમે તેના પર પ્રેમ કર, એવી
રીતે તારૂ તપ હમેશા ચાલુ રાખ

શિષ્ય — મારે કઈ વસ્તુ છોડવી ?

ગુરુ — જે વસ્તુમાં તને રસ આગેા હોય,
જે વસ્તુ તને પ્રિય હોય, જેમાં તને
આસક્તિ હોય તે બધી છોડ જે
દેખાય છે એવી વસ્તુઓ, જે ઈદ્રિયોથી
લોગવાય છે એવી વસ્તુઓ, જેનાથી
માણસની ઈચ્છા તૃપ્ત થાય છે અને
વધે છે તે બધી છોડ અને તેને તારા
દુશ્મન સમજ આનુ નમ ગમે તે
છોડવું અને ન ગમે તે ચાહવું
જગન્ના ઠપ । સહન કર એમ
દરોજ તપ ઠની જગતથી છુટો થા

ત્યાજેજ તારી વાસનાને તું છોડી
શકીશ, અને નિત્ય સુખના સ્થાનમાં
જઈ શકીશ.

ભગવાન કહે છે કે “તને મારામાં
આરામ મળશે પણ જગતમાં ચિંતા
મળશે. મારામાં શાંતિ મળશે પણ
જગતમાં દુઃખ મળશે.”

શિષ્ય:— આવી ચિંતા અને દુઃખ મહિત હું
જગતમાં કેમ રહી શકું અને નિત્ય
શાંતિ કેમ ન ગુમાવું અને જગતના
મોહમાંથી કેવી રીતે બચું, અને ઉંચું
જીવન શી રીતે પ્રાપ્ત કરી શકું ?

ગુરુ:— જો તું દરરોજ એક કલાક શ્રદ્ધાથી
બધી વાસનાઓ ઉપર જઈશ, સામાન્ય
દ્રષ્ટિ અને સમજ પણ છોડીશ, વાતચિત
બંધ કરીશ, અને કલ્પના છોડી ભગવાનની
કૃપા માગીશ અને તેને શરણે જઈશ

તો તને મૃત્યુ ઉપર રાત્રી કરાની
અને અમરને મારવા માટેની શક્તિ
 મળશે, અને નર્ક અને જગનને તારી
 નીચે દાખી શકીશ ત્યારે તું બધા મોહથી
 છૂટીશ અને બધાથી ઉત્તમ થઈ શકીશ

શિષ્ય — આવી સ્થિતિ જેને પ્રાપ્ત થાય તે
 મનુષ્ય ખરેખર ધન્ય છે, પણ મારા
 જેવા પામર માણુમને આવી સ્થિતિ
 શી રીતે પ્રાપ્ત થાય ? અને આવી
 વાસના રહિત સ્થિતિ મારા મનને ન
 મળે તો માફ શું થાય ? હું તો છવતે
 મૂઝે એમ તે વળતે ધૂમ મારું

ગુરુ — પુત્ર, તું નિશચ શા વાસ્તે બને છે
 તારું હૃદય મજબુત કર તું તે ઉચી
 સ્થિતિ મેળવી શકીશ શ્રદ્ધા રાખ
તો બધી વસ્તુ મળી શકશે જો એક
 કલાક અથવા અર્ધ કલાક પણ બધી

વામનાઓ છોડી તારી ઈચ્છા છૂટી કરી
 શકે અને નિર્વિકલ્પ સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરી
 શકે તો ભગવાનની કૃપાનું તેજ તારી
 અંદર દાખલ થશે. તેનો મધુર પ્રેમ
 તારી અંદર ઉત્પન્ન થશે કે જેનું
 વાણીથી વણું ન થઈ શકે તેમ નથી તે
 સ્થિતિમાં ભગવાનના કૃપાયુક્ત અગમ્ય
 શબ્દો તું સાંભળીશ.

તારા આત્મામાં સુખ ઉત્પન્ન થશે
 અને તે સુખ જગતનાં બધાં માલ અને
 બધી વસ્તુઓનાં સુખ કરતાં વધારે લાગશે.
શિષ્ય:— છપનને માટે તો આ ખરેખર બહુજ
 લાભકારક છે પણ વામના વગર શરીર
 રહી શકતું નથી તેનું શું કરવું ?

ગુરુ:— ઉપર બતાવેલ ઉપાયથી તારૂં શરીર
 ભગવાનના શરીર જેવું થઈ જશે એનો
 ભાવાર્થ એ છે કે તારા શરીરમાં
 ભગવાનના ગુણ દાખલ થશે.

શરીરની વાતનાઓ છૂટી જશે,
 શરીર પ્રારબ્ધને એટલે ઈશ્વરની ઈચ્છાને
 આધીન રહેશે તેનામાં ઉંચા ભાવો
 ઉત્પન્ન થશે. ભગવાનના નહીં કરેલ
 વખત પ્રમાણે અને ધર્મ પ્રમાણે
 તેનો મોક્ષ થશે, ભગવાન અને
 સાધુઓના શરીર જેવું તારું શરીર
 મેં જુઓ.

શિષ્ય:— પણ આ શરીર હાલની સ્થિતિમાં બહુ
 અભિમાની છે. ખોટી કંપના અને
 વાસનાના પડછાયા વચ્ચે રહે અને
 વાસનાની શક્તિથી તે જમીન ઉપર
 થાલે છે તેથી મને બહુ ચંકા થાય
 છે કે રખેને તે મને નિરાશ કરે, ભગવાન
 ખાસે જવા ન દે, ભાર રૂપ થાય અને
 સ્વપ્નાં જેવી નજીવી ચીજોમાં સુખ માને,
 બહારની ચીજોમાં આસક્ત થાય, મને
 નીચો પાડે, તો પછી મારે જગતમાં

રહેવા છતાં સ્વર્ગમાં વાતચિત શી રીતે
કરવી ? આ શરીરનું મારે શું કરવું
કે જેથી હું સ્વર્ગ સાથે વાતચિત કરી
શકું અને જગતની વાતોથી છૂટું.

ગુરુ:—

તેને વાસ્તે એકજ રસ્તો છે અને તે
એ કે જે શરીરને જ્ઞાન પશુવૃત્તિવાળું
કહે છે તે ગરીર ભગવાનને અર્પણ
કરી દેવું આ શરીરરૂપી અશ્વને અશ્વમેધ
કરવો અને તેમ કરવાથી તે તેના શરીર
જેવું થઈ જશે. તેથી તું દેહની આમંત્રિ
છોડ અને તારા મનનો સ્વભાવ ફેરવ.
તે સ્વભાવ ફેરવવાથી શરીર ઉપર તારી
સત્તા જામશે, તને ઇશ્વરની ઇચ્છાની
ખબર પડશે અને તેના અનુગ્રહથી
તારૂં જીવન ચાલશે.

આ પ્રમાણે કરવાથી શરીરની
પશુવૃત્તિ ખહારથી અને આંદરથી ઘટતી
જશે ખહારથી એટલે કે અહંકાર,

ખોટી રૂઢી, અને જગની દેશનથી
 છૂટશે તારૂં જીવન, જગતના લપકાનુ,
 દલનુ, અભિમાનનુ અને અહુકારનુ
 દુરનન થશે અદરથી પશુવૃત્તિઓ
 મગશે, તેની માથે લોભ અને ઇંદ્રિયોના
 સ્વાદ પણુ મરશે, અને તારૂં મન અને
 ઇચ્છા - વા થશે તે આત્માને તાણે
 રહેશે, અને ભગવાન તરફ દોરાશે,
 તેથી તારૂં શરીરભગવાનને રહેવાનુ મંદિર
 બની જશે, અને તુ દરેક જાતના વિકાર
 અને વાસનાઓથી મુક્ત થશે

શિષ્ય — જગત આ કામને અને ક્રિયાને ધિક્કારશે
 ડારણુ કે આ બધુ જગતના વ્યવહારથી
 વિરુદ્ધ છે તેથી આવી માધના શી
 રીતે થઈ શકે ?

ગુરુ — એમા તને કંઈ નુકસાન થશે નહિ,
 પણુ ઉલટો તને આનંદ આવશે, કાન્હુ

કે તારું શરીર જગતનો વ્યવહાર છેડી
ભગવાનના જેવું થશે અને ભગવાનના
મધુર પ્રેમની અસર તારા ઉપર થશે.
શિષ્ય.— કેટલાક માણસમાં તમે જણાવેલ આવે
ઉત્તમ સ્વભાવ આવી શકે તે વિશે મને
શંકા નથી તોપણ મારી દશા સુડી
વચ્ચે મોપારી જેવી છે કારણ કે મને
હજી ભગવાનના અનુગ્રહની પુરેપુરી
અમર થઈ નથી. ભગવાનના અનુગ્રહ
ઉપરજ આધાર રાખી શકાય તો કેવું
સાફ ? પણ મને બીક લાગે છે મારી
ધીરજ રહેતી નથી તેથી એક સલાહ
પૂછું છું

જગતનો ક્રોધ જેમ બહારથી
દુખ આપે તેમ અદરથી ભગવાનનો
ક્રોધ ઉત્પન્ન થાય તો મારે શું કરવું ?
જેમ દેવીકોટીના કેટલાક મહાત્માઓને
થાય છે તેમ

ગુરુ:— ભલે તેમ થાય. જેમ જગતનું તેઓના પર
 દુઃખ પડ્યું હતું તેમ ભલે તારા ઉપર
 પડે, અને ભગવાને જેમ તેઓને વિરહ
 દુઃખ આપ્યું હતું તેમ તને પણ થાય.
 આવા સંજોગોમાં તેઓએ શું કર્યું હતું ?
 તેઓ પોતાનો આત્મા જગતના પિતાના
 હાથમાં સોંપી દઈ આ અનિત્ય
 જગતનું દુઃખ છોડી નિત્ય આનંદમાં
 ગયા. તું પણ તેમ કર અને તેમ
 કરવાથી તારું મરણ એ તારું
જીવન થશે.

શિષ્ય:— ભલે તેમ થાય, મારું શરીર ભલે
 ભગવાનને શરણ થાય, પણ મને
 લાલ્ચવાની ઇચ્છા છે કે આ દુઃખી
 જગત છોડીને મારું શરીર સ્વર્ગમાં
 જશે ત્યારે તે શરીરનું શું થશે ?

ગુરુ:— તું આ જગતના વિરોધી ભાવમાંથી

છૂટી ભગવાનના અનુગ્રહથી આ હાડકાં
 અને ચાંમડાંના શરીરમાં રહેલાં દુઃખ
 અને દિલગીરીથી છૂટીશ કે જે દુઃખ
 હૃદયોના લોગથી ઉત્પન્ન થયાં છે,
 વળી આત્માનો નિકામ થશે. તું દેવભાવ
 પામીશ એટલે કે તારા દેવત્વમાં
 દાખલ થઈ જઈશ. ભગવાનના પ્રેમમાં
 ડુબી જઈશ ભગવાનના મધુર નામથી
 તારો સ્વભાવ જીવશે અને મોટો થશે,
 તેની અદરથી એક નવી દુનિયા નીકળશે
 અને ત્યાં ક્રોધ મટી જઈ પ્રેમ અને
 આનંદ ઉત્પન્ન થશે. ત્યાં મનુષ્ય
 ભગવાનના પ્રેમમાં મસ્ત રહેશે તેનું
 કષ્ટ પહેરશે જગતની બધી ચીજોનું
 રહસ્ય સમજશે કારણ કે ભગવાન
 સિવાય કોઈપણ ચીજ તેને સતોષ
 આપી શકશે નહિ, કોઈ પણ વસ્તુ
 તેને નુકસાન કરી શકશે નહિ

જગવાનને પ્રેમ બધી વસ્તુઓથી
 ઉત્તમ છે, વધારે શક્તિવાન છે, બધા
 સુધી મનુષ્ય તે પ્રેમમાં ઘૂંટેશે ત્યાં
 સુધી તેને વાસનાનું ઝેર ચઢશે નહિ
 અને મરણની મત્તા નાથ પામશે
 અદરથી અને બહારથી કોઈ પણ તેને
 નુકસાન કરી શકશે નહિ, અને શરીર
 નર્કમાં હોય કે પૃથ્વી ઉપર હોય તે
 સરખું જ લાગશે, કારણ કે શરીર અહીં
 હોય અગર ત્યાં હોય તો પણ તેનું
 મન જગવાનના પ્રેમમાં સ્થિર હોય છે
 એનો અર્થ એમ કે તે સ્વર્ગમાં રહે છે

શિષ્ય — આવી રીતે જીવન દેવવાથી અને
 જગતનો તિરસ્કાર કરવાથી મનુષ્યનું
 શરીર આ જગતમાં કેમ નહીં ચક્રે ?
 અને ચોતાના કુટુંબીઓનું ભરણપોષણ
 શી રીતે કરી શકે ?

ગુરુ— આવા મનુષ્યને જગત જેટલો દાણ
 આપે તેના કરતા વિશેષ લાભ મળે છે
 ભગવાન તેના મિત્ર બને છે તેના
 (પૂર્વિક) દુનિયા પણ તેના મિત્ર બને છે.
 ભયમા અને જરૂરીઆત વખતે તેઓ
 તેનું રક્ષણ કરે છે અને તેને બચાવે
 છે તેની તેણે કોઈ પણ જાનના દુખથી
 બીડવું જોઈએ નહિ, કોઈ આણી તેને
 નુકસાન કરી શકતું નથી ભગવાન
 તેના મદદ કરતા છે, તેની શક્તિ પૂરતી
 છે, ભગવાન તેના સુખદાતા છે. કોઈ
 વખતે એમ લાગે કે ભગવાન સુખ
 દેતા નથી પણ તે તેની પરીક્ષા માટે
 હોય છે અને ભગવાનના પ્રેમનું
 આકર્ષણ વધારવા માટે હોય છે જેથી
 અતે તે મનુષ્ય વધારે દ્રઢતાથી તેની
 પ્રાર્થના કરે અને પોતાની બધી વૃત્તિઓ
 તેને શરણે કરે.

શિષ્ય:— પણ આમ કરનાથી તે તેના બધા સારા મિત્રો ખોઈ યોગશે. તેથી તેને જરૂરીઆત વળતે કોઈ મદદ કરશે નહિ.

ગુરુ:— પણ તેના બધા ભલા મિત્રોનાં હૃદયનો કબજો તેને મળે છે અને તેના શત્રુ સિવાય તે કંઈ ગુમાવતો નથી કે જે શત્રુ પહેલાં તેને તેના દંભ અને ભપકાને લઈને આહુતા હતા.

શિષ્ય:— તેને તેના ભલા મિત્રોનાં હૃદય શી રીતે મળી ચક્રે ?

ગુરુ:— જે ભગવાનના ભક્ત છે તે તેના મિત્ર થાય છે અને તે તેનું કુટુંબ બને છે, કારણ કે ભગવાનનાં બધાં બાળકે ભગવાનમાં એક થઈ રહે છે અને તે સર્વવ્યાપક ભગવાન બધામાં એક જ છે તેથી તેનાં શરીરમાં રહેલાં બધાં તેના મિત્ર બને છે. આડનાં પાંદડાંને જેમ મૂળ સાથે

સંબંધ છે અને મૂળનો રસ પીએ છે
 તેમ બધા ભડતો ભગવાનનો પ્રેમ આહિ
 છે અને તેમાંથીજ પોતાનું જીવન લે
 છે તેથી મિત્રોની અને સગાંની ખોટ
 પડતી નથી. તેઓ બધા ભગવાનના
 પ્રેમરૂપી મૂળમાં તેની સાથે જોડાએલાં
 હોય છે. તેઓ બધાં એક તત્ત્વોનાં અને
 એક લોહીથી ઉત્પન્ન થએલાં છે. એકજ
 પ્રાણ અને પ્રેમના વૃક્ષમાંથી બધાને
 ચેનન અને રસ મળે છે. આ મિત્રોજ
 મિત્ર નરીકે રાખવા લાયક છે. જો કે
 તે ઝોળાખીતા ન હોય તો પણ શરીર
 છૂટ્યા પછી પણ નિત્ય તેના મિત્ર થઈ
 રહે છે. તેથી તેને બહારના કોઈ
 મિત્રોની જરૂર પણ રહેતી નથી.

જેમ મહાત્મા જન્મે છે ત્યારે
 તેઓને કોઈ મિત્રોની જરૂર પડતી નથી
 અને ધર્મશુદ્ધ્યો તેમને આહુતા નથી

કારણ કે તેઓ તેનું અનુરણ કરતા
 નથી, તેમજ તેની સાથે કંઈ મળધ
 રાખતા નથી કારણ તે આ જગતથી
 વિમુખ હોય છે તો પણ જેઓ તેના
 પ્રેમને લાયક હોય છે તે તેઓને ચાહે
 છે અને તેની આજ્ઞા માને છે

એવીજ રીતે જેઓ સત્યને
 અને ધર્મને ચાહે છે તેઓ એવાજ
 પ્રમાણિક મનુષ્યને ચાહે છે અને તે
 દૂર રહેતા હોય તો પણ હૃદયથી તે
 નજીક હોય તેમ લાગે છે શરીરથી
 જુદા જણાતા છતાં મનથી તો તેની
 સાથે એક થઈ રહે છે

સત્ય તરફ પ્રેમને લઈને એના
 જીવનમાં અને તેના શબ્દમાં સત્ય
 સ્ફૂરે છે કે જેથી એવા અવલોકના
 બધાં માણસ પ્રગટ રીતે અથવા ગુપ્ત

રીતે તેના મિત્ર બને છે, તેનાં હૃદયમાં
 મમે છે ઉત્કૃષ્ટ તેની મોગતથી તેને
 મુખ થાય છે. તેની મોખત બીજાઓ
 મોખતા આવે છે, તેની માથે વાનગીન
 હાથ, તેની મટાડુ લેવા છુપી રીતે
 તેની પાને આજના જાય છે જગનથી
 બીતા બીના પણ ગત્યની ખાતર તેઓ
 તેને વશ થાય છે

આવી રીતે તારા જાણવામાં ન
 હોય જોવા અને જાણવામાં હોય એવા
 ઘણા મિત્રો તને મળશે અને તેના
 મળધ જગત મમલું શંકશે નહિ.

શિષ્ય — પણ જગત ધિક્કારે તેથી હું ખ તો
 થાય અને મનુષ્યો તુલકારે તે મહુન
 હવુ પડે

ગુરુ — જે હમણા તને મુશ્કેલ લાગે છે તે
 પાછળથી તને મુખરૂપ લાગશે

શિષ્ય — જેઓ મને ધિક્કારે તેના ઉપર મને
પ્રેમ કેમ થાય ?

ગુરુ — હમણા તને જગતનુ ડહાપણુ ગમે છે,
પણ જ્યારે તને લગવાનતુ ડહાપણુ
મળશે ત્યારે તને લાગશે કે જગતનુ
ડહાપણુ એ મૂખના છે જગત જેને
ધિક્કારે છે તે “તને” નહિ પણ જેટા
જીવનને અને જ્યારે તુ પોતે જગતમાથી
તાડ મન છોડી જગતની વાસનાઓને
ધિક્કારીશ ત્યારે તુ પણ જે લોકો તને
ધિક્કારતા હશે તેને ચાહીશ તેથી તુ
ચોહને જીતી શકીશ અને ઈર્દ્રિયોને
જીતી સયમ પાળી શકીશ

આ સાધનામા તુ તને પોતાને
ધિક્કારીશ અને પોતાને ચાહીશ હું
હું હું તુ તારા ઉપર પ્રેમ રાખ જેટલો
છે તે કરતા પણ વધારે પ્રેમ રાખ

શિષ્ય:— પણ એકજ મનુષ્ય પોતાને ચાહે અને તેજ પોતાને ધિક્કારે એ જાણત એકી માથે શી રીતે બની શકે ?

ગુરુ:— તારા ઉપર પ્રેમ કરવામાં તું તારા ઉપર પ્રેમ કરતો નથી પણ ભગવાનના પ્રેમથી જે તને મળ્યું હોય તેના ઉપર તારે પ્રેમ કરવાનો છે. ભગવાને આપેલી મારી ભાવનાઓ, તેનું કહાપણ, તેની ભક્તિ, તેનું સૌંદર્ય વગેરે ઉપર અને ભગવાનની વિભુતી ઉપર તારો પ્રેમ જામશે અને તેવા સ્વભાવથી તારા મિત્રો ઉપર પણ તારો પ્રેમ રહેશે તું તને ધિક્કારીશ એનો અર્થ એમ છે કે જે ખરાબ વાસનાઓ તારામાં રહેલી હોય તેના ઉપર તને ધિક્કાર થશે જે તારામાં ખોટો ભાવ હોય, અહુંતા, ભય હોય, ભૂત ભરેલો સ્વભાવ હોય તે સર્વ

તારે દૂર કુળ જોઈએ, કે જેથી તાર
જીવન પ્રયત્ન થાય

પ્રેમમા અર્થ ગ્રી શકતો ન હો
તે વિરુદ્ધ સ્વભાવનો છે પ્રેમ
અભિમાનનો શત્રુ છે 'હું જુદું છું' તેવા
ભાવનો શત્રુ છે બાધી મર્યાદા અને
બાધનનો શત્રુ છે, તેથી આ વિરુદ્ધ
સ્વભાવ એક મનુષ્યમા રહી શકે
નહિ એ, બીજાને દૂર કરે કે પ્રેમને
અર્ચના રહેણ ગમે ન અને અહીં ગમે
જગત અને જગતની ચીજોમા નહેણ
ગમે કે અહીંતા મમત્વ, તેજ નર્મ છે
તેથી પ્રેમથીજ જીવન ગાળવું જોઈએ
ઉત્તમ જીવન રવાનો બીજો રસ્તો નથી

શિષ્ય — પૂજ્ય ગુરુ! આવું પ્રેમમય જીવન કેમ
ગાળવું તે આપ પાસેથી સાગળી મને
ઘણાજ સંતોષ થયો છે જાણ કે તેવી
ઉત્તમ જીવન પ્રાપ્ત થાય છે પણ મને

કહો કે પ્રેમ અને દ્વેષ, મિત્ર અને શત્રુ,
સાથે ગા માટે રહે છે ? એકલો પ્રેમજ
પ્રભુએ ઉત્પન્ન કર્યો હોત, તો પ્રભુને
ન આત્મ ? શા માટે મુખ અને દુઃખ
લેગાં રાખ્યાં છે ?

ગુરુ:— જો દુઃખની વચ્ચે પ્રેમ નહોત તો પ્રેમ
કરવાની દાર્ઝ ચીજ નહોત. પણ પ્રેમની
વસ્તુ જે આત્મા છે તેને દુઃખ થાય
ત્યારે આત્મા ઉપર પ્રેમ કરી તેને
દુઃખથી છોડાવવો પડે છે કે જેથી પ્રેમ
ફરીથી જામે. વળી દ્વેષ ન હોય તો પ્રેમ
શું છે, તે પણ મનુષ્યને ખગર ન પડે.
જેમ શત્રુ વગર મિત્રની કિમત થતી
નથી તેમ પ્રેમની શક્તિ વાપરવાની
જગ્યા ન હોય તો પ્રેમની શક્તિની
ખગર ન પડે.

શિષ્ય:— પ્રેમનો ગુણ, તેની શક્તિ, તેનો મહિમા
વગેરે મને કહો.

ગુરુ:— પ્રેમનો ગુણ કાંઈ નથી અથવા સર્વ ગુણો તેના છે. એટલે જે જે કાંઈ દેખાતું નથી અને જેમાંથી આ બધી વસ્તુઓ ઉત્પન્ન થઈ છે તે પ્રેમ છે. તેની શક્તિ બધી વસ્તુઓમાં છે. તેનો મહિમા ભગવાન જેટલો છે, તેનો ગુણ બધા ગુણનો પણ ગુણ છે.

તેની શક્તિ સ્વર્ગ અને પૃથ્વીને ધારણ કરે છે. તેનો મહિમા ભગવાનની રચના કરતાં મોટો છે કારણ કે તે નિત્ય રહે એવી મોટી રચના નિત્ય કરી શકે છે. આથી વધારે શું કહું ? ઉત્તમમાં ઉત્તમ વસ્તુ કરના પણ પ્રેમ મોટો છે. મોટામાં મોટી વસ્તુ કરતાં પણ પ્રેમ મોટો છે અમુક દ્રષ્ટિએ તો ભગવાન કરતાં પણ પ્રેમ મોટો છે.

તત્ત્વ દ્રષ્ટિએ તો પ્રેમ ભગવાન છે, અને ભગવાન પ્રેમ છે પ્રેમ સૌથી

ઉત્તમ હોવાથી તે બધા ગુણોનો ગુણ
 છે, કે જેનાથી બધું ઉત્પન્ન થયું છે.
 એમ સંજ્ઞાનો પણ રાજા છે, તેથી બધી
 શક્તિઓની શક્તિ છે. તેમાંથી બધી
 શક્તિ નીકળી છુટું છુટું કામ કરે છે.
 ✓ એમજ પ્રભુનું આશ્ચર્ય છે કે જેનાથી
 આ બધું આશ્ચર્યકર જગત તેના
 ચુટેલા દામોએ બનાવ્યું છે જેને એમ
 મળે છે તેને કાંઈ મળતું નથી અથવા
 તો બધુંજ મળે છે

શિષ્ય — પૂજ્યગુરુ! આ મને કેવી રીતે સમજાય?

ગુરુ — એમનો ગુણ કાંઈ નથી અને તેમાંથી
 આ બધું જગત ઉત્પન્ન થયું છે, એનો
 અર્થ એમ મમજવાનો છે કે જ્યાં
 તું વાસનાથી મુક્ત થઈશ અને આ
 બધાં દ્રવ્ય જગતથી છૂટીશ અને
 જગતની દ્રષ્ટિએ શૂન્ય જેવો થઈ

જઈશ ત્યારેજ તું નિત્ય એક સ્વરૂપને
 પ્રાપ્ત થઈશ તે સ્વરૂપ ભગવાન છે.
 તે વળતે તારી અંદર પ્રેમનો ઉચો
 ગુણ પ્રગટ થશે

મે જે કહ્યું કે તેની શક્તિ બધી
 ચીજોની અદર છે, તેનો અર્થ એ છે
 કે જે તું તારા આત્મા અને શરીરમા
 અનુભવ કરે છે જ્યારે તારી અદર
 પ્રેમ ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે તે જણાય
 છે તેની શક્તિ અગ્નિ કરતા પણ
 વધારે છે, કે જેથી આગળના વખતના •
 મહાત્માઓ અને અનુયાયીઓએ પ્રભુની
 સાથે સંદેહ વાન કરી હતી

ત્યારે પ્રભુત્વ ઐશ્વર્ય તેઓની
 અદર ઉત્થુ હતું પ્રભુના દરેક કાર્યની
 અદર પ્રેમ રહેલો છે એ તું પણ જોઈ
 શકીશ અને અંદરથી દરેક વસ્તુના ગુણ
 અને શક્તિ તેમા રહેલા જોઈ શકીશ

અને બહારથી તેની આકૃતિ પ્રેમમાં
રહેલાં જોઈ શકીશ.

મેં જે કહ્યું છે કે પ્રેમનો
મહિમા પ્રભુના મહિમા જેવો મોટો
છે તેનો અર્થ એ કે પ્રભુની સાથે
એક થવાથી તે તને પ્રભુ જેવો કરી
મૂકે છે. પ્રેમથી મનુષ્ય તેનો મહિમા
પ્રાપ્ત કરે છે અને તેથી તેની શક્તિ
પણ પ્રાપ્ત કરે છે. પ્રેમમાં રહેલા
હૃદયનો મહિમા કહી શકાતો નથી.
કારણ કે તે જીવાત્માને ઈશ્વરની સૃષ્ટી
જેવડો મોટો કરી મૂકે છે.

ત્યારે પ્રેમની ગાદી તારા હૃદયમાં
મૂકાશે ત્યારે શબ્દથી ન કહી શકાય
એવો પ્રેમનો મહિમા તારા અનુભવમાં
આવશે વળી મેં જે આગળ કહ્યું છે કે
પ્રેમનો ગુણ બધા ગુણનો પણ ગુણ છે.

તેનો અર્થ એ છે કે જે બધી ચીજો
જડ અને ચેતન ઉત્પન્ન થઈ છે તેનું
મૂળ પ્રેમ છે પ્રેમથીજ ઉત્પન્ન થયેલી
બધી ચીજો પ્રેમથીજ ચાલે છે ઇશ્વરના
કાયદાને અનુસરે છે અને વસ્તુના
સ્વભાવ પ્રગટ કરે છે પ્રેમના આ
સ્વભાવથી બધા પ્રાણીના જીવને જીવન
મળે છે અને બધી ક્રિયાને શક્તિ
મળે છે.

પ્રેમ બધા જગતમા વ્યાપી શકે
છે અને તેમા રહેલા બધા જીવને
પહોંચી શકે છે કારણ કે બધા જીવો
પ્રભુના પ્રેમમાથીજ ઉત્પન્ન થયા છે
પ્રેમજ પહેલો કર્તા છે સ્વર્ગમા,
પૃથ્વીમા અને પૃથ્વી નીચેના પ્રાણીમા
પણ તેજ રહેલો છે

વળી મેં કહ્યું છે કે પ્રેમની
શક્તિ સ્વર્ગને પણ ધારણ કરે છે

તેનો અર્થ એ છે કે દૃષ્ય અને
અદૃષ્ય બંને પ્રેમમાંથીજ ઉત્પન્ન થયાં
છે અને તેનાથીજ તેનું રક્ષણ થાય
છે. તેમાંથી પ્રેમ જરાપણ ઓછો થાય
તો સ્વર્ગનું તેજ, તેનો મહિમા, તેનું
સંહાર્ય, તેની આકૃતિઓ વગેરે ઢંકાઈ
જાય અને અધકાર અને અવ્યવસ્થા
ઉત્પન્ન થાય

મેં જે આગળ કહ્યું છે કે,
પ્રેમ પૃથ્વીને પણ ધારણ કરે છે તે
તો તને સ્પષ્ટ દેખાય એમ છે તારા
દરરોજના અને દરેક કલાકના અનુભવમાં
તે આવે છે. પ્રેમ નજ હોય તો
આખી પૃથ્વી અને આ તારા શરીરની
આકૃતિ મળેજ નહિ અને તે શૂન્યરૂપ
થઈ જાય. પ્રેમની શક્તિથીજ પૃથ્વી
ચાલી રહી છે અને તેના ઉપર દુનિયાના
પાપની અસર થતી નથી આ પ્રેમ

જરાવાર બંધ પડે તો વનસ્પતિ અને
 પશુ પક્ષી વગેરે ઉત્પન્ન થાય નહિ
પ્રેમ ન હોય તો જગતનો આધાર કે
જે પ્રેમનાં આકર્ષણમા સમાજેલો છે
તે ભાંગી પડે અને જગતની વ્યવસ્થા
રહે નહિ અને જગત ધૂળની રજ
માફક ધર્ષ ઉડી જાય.

મેં જે કહ્યું છે કે પ્રેમની મોટાઈ
 સ્વર્ગની મોટાઈ કરતાં પણ મોટી છે
 તે વાત પણ તને તારા હૃદયથી સમજાશે
 અને જ્યારે દૈવી શક્તિથી તું
 આત્મ-લાભ મેળવીશ ત્યારે પણ પ્રેમની
 શક્તિ બધી શક્તિઓ કરતા તને
 મોટી લાગશે. જેમ ભગવાનની ગાંઠી
 ઉંચામાં ઉંચા સ્વર્ગથી પણ મોટી છે
 તેવીજ રીતે પ્રેમ કે જે સર્વમાં વ્યાપક
 છે તે પણ તેટલોજ મોટો છે.

ત્યાં ભગવાન વ્યક્ત નથી ત્યાં
પણ પ્રેમ દાખલ થઈ શકે છે અને
ત્યાં દાખલ થઈ ભગવાનને વ્યક્ત કરે
છે. આવી રીતે અજ્ઞાન દૂર થાય છે
અને નવી દુનિયાના નવા ચમત્કાર
આવિર્ભૂત થાય છે.

આવી રીતે પ્રેમનો ગુણ, તેની
 શક્તિ, તેનો મહિમા અને તેની મોટાઈની
 તને સમજણ પડશે. તે અદ્રશ્ય છતાં
 બધાં ગુણોનો ગુણ છે, તે બધી
 વસ્તુઓનો કર્તા છે, બધી શક્તિઓની
 શક્તિ છે. કોઈ પણ શક્તિ પ્રેમની
શક્તિને આડે આવી શકતી નથી.

પ્રેમનું બળ ઈશ્વરની બધી
 સૃષ્ટિમા વ્યાપ્ત છે. મનુષ્યની શુદ્ધિ
 ત્યાં ન પડેલી શકે તેથી પણ ઉચ્ચ
 ક્ષેત્રમા પ્રેમની શક્તિ વ્યાપ્ત છે
સ્વર્ગની મોટી શક્તિઓ તેની દૃષ્ટિમા

હલની પડે છે પ્રેમમા બધા ગુણોમા
 આ ગુણ મોટો છે, કે જ્યા ભગવાન નથી
 ત્યા પણ પ્રેમ દાખલ થઈ શકે છે
 એટલે કે મહાદેવ અધાનમા રહેતા
 નથી, પણ અજવાળામા રહે છે, છતાં
પ્રેમ અધારામા પણ રહે છે પ્રેમ
મરણને મારી શકે છે અને અધારાને
પણ છૂતી શકે છે તેવીજ રીતે જો
 કે ભગવાન હું ખમા દેખાતા નથી તો
 પણ તેનો પ્રેમ ત્યા હોય છે તેથી
 તે હું ખમાથી છોડાવી આનંદ આપે છે
 ભગવાન જ્યારે તારામા તિરોહિત થાય
 છે ત્યારે પણ પ્રેમ ત્યા હોય છે અને
 તેને પ્રગટ કરે છે આવો પ્રેમનો
 મહિમા છે, કે જે પ્રકૃતિની ઉપર
 રહેલા ભગવાનના જેવટો મોટો છે
 અને પ્રકૃતિની અદર રહેલા ભગવાન
 કરતા પણ મોટો છે

ઠેવટે ગે કહ્યુ હે કે જે પ્રેમને
 ગેળવે છે તેને કાઈ મગતુ નથી અથવા
 તે બધુજ મળે છે, તેનો અર્થ એ કે
 જેને પ્રેમ મળે છે તે પ્રકૃતિની ઉપગની
 શુદ્ધિ મા લાય છે કે ત્યાં ઉભા રહેવાની
 અને બેસવાની જગ્યા નથી, એનો
 અર્થ એજ કે ત્યાં પણ પ્રેમના જેવી
 કોઈ ચીજ નથી પ્રેમ બધી ઉડી
 ચીજોથી પણ વધારે ઉડે છે અને
 બધી ચીજોની દ્રષ્ટિએ શૂન્ય જેવો છે
 કારણ કે તે કોઈ ગીતે મમળતો નથી
 તેથીજ તે બધી વસ્તુઓથી છુટો છે
 તેજ શ્રેય છે કારણ કે કોઈ માણસ
 તેનું વર્ણન કરી શકે નથી, તેમ
 કોઈ ચીજની સાથે તેની તુલના પણ
 થઈ શકતી નથી

વગી કહ્યુ છું કે જેને પ્રેમ
 મળે છે તેને બધી વસ્તુઓ મળે છે,

એટલે કે પ્રેમમાથી જ બધી વસ્તુઓ
ઉત્પન્ન થઈ છે, તેનાથીજ હવે રક્ષણ
થાય છે અને તેનામાજ તેનો હવે
થાય છે તે બધી ચીજોને પોતામા
સમાવેશ કરી શકે છે તેથી જેને પ્રેમ
મળે તેને બધી વસ્તુઓ મળે છે અને
ભગવાનની સૃષ્ટિનો રાજા થઈ શકે છે

અહીં આ ગિણ્યને મહુજ આનંદ
થયો અને તેને આ જ્ઞાન માટે ગુરુનો
ઉપકાર માન્યો પણ આવા ઉચ્ચ જ્ઞાન
સબધી વધારે માલગવાની હિંદા
થવાથી ગુરુને કદુ છે અને આવતી
કાલે આવવાની રજા આપો કે જેથી
આ અમૂલ્ય વસ્તુ જે આપે આજે
બતાવી તે કયા મળે ? જેવી રીતે
મળે ? અને મનુષ્યના સ્વભાવમા ડંચા
રહે છે અને તે કેવી રીતે શોધવી
તે પૂછી શકાય

ગુરુ — એ વાતચીત માટે આપણે બીજાવાગ
 મળશુ ત્યારે વાત કરશુ તે વખતે
 ભગવાન પોતાની શક્તિથી તે આપણને
 બતાવશે અને મેં જે પહેલાં તને
 કહ્યું છે તે તને યાદ હશે તો તું
 ભગવાનનું ગૂઢ જ્ઞાન સમજી શકીશ
 કે જે જ્ઞાન જગતના ઘણા કાહ્યા
 મનુષ્યો પણ સમજી શકતા નથી તને
 સમજવાની શક્તિ પણ તેજ આપશે.
 • તેથી તારા આત્મામાં શાંત થા, અને
 ભગવાનની સ્તુતિ કર કે આપણે
 આવતી કાલે મળીએ ત્યારે તે અમૂલ્ય
 મોતી તને મળે કે જેની જગતને
 કિંમત નથી પણ ભગવાનના બાળકોની
 પરમપ્રિય વસ્તુ છે

બીજો દિવસ-સંવાદ બીજો.

અહીંઆ સ્વર્ગ અને નર્ક એ કેવા છે ? આત્માનો તેની સાથે સબંધ શો છે ? જીવ અને ઈશ્વર વચ્ચેની દીવાલ કેવી જાતની છે ? તે કેમ ભાગી શકે, તેનું મધ્યમિદુ શું છે ? ભગવાનનું તેજ શું છે ? જગતનું તેજ શું છે ? અને તેઓ પોતપોતાના ક્ષેત્રમાં કેમ ચાલે છે અને એક બીજાની આડા કેમ ન આવે તે સમજાવશે વળી એ પ્રકારની ઇચ્છા અને તેની ગતિ કેમ નિયમમાં -હે, તેની અદર નરી દ્રવિ, આત્માની જમણી આખ કંઈ છે તે જમણી કેવી રીતે મગે, ચિત્ શુદ્ધ કેવી રીતે થાય, દાન કેવી રીતે દૂર થાય, મનુષ્યની ઇચ્છા કેવી રીતે નિર્મૂળ ગાય, શ્રદ્ધા કેવી રીતે ઉત્પન્ન થાય અને તેનાથી ભગવાનનું આકર્ષણ કેવી રીતે થાય બધું ભગવાનની ઇચ્છાથીજ કેવી રીતે ચાલે છે અને તે ઇચ્છાનું મૂળ ક્યા છે અને તે મૂળ કેવી રીતે શોધી

સમય, હૈંચી ગુણાતિત રિયતિ પ્રાપ્ત કરવાનો
મહેનો અને નજરનો માર્ગ કયો છે વગેરે
કહેવામાં આપશે

શિષ્યને ગુણાતિત જીવન જાણવાની
ધમ્મિકા ધર્મ અને ભગવાનની બધી
સુદ્ધિનો સમય પોતે કેમ ધર્મ શકે તે
જાણવાની ધમ્મિકા ધર્મ.

આખી સત ભગવાનની સ્તુતિ
કર્યા બાદ મવારે ગુરૂ પાને આવ્યો,
તેમને નમસ્કાર કર્યા અને કહ્યું.—

શિષ્ય.— હે ગુરૂ ! ગર્હ છલે જે મોટી અને
ઘણીજ આશ્ચર્યકારક વાતો તમે મને
કહી તે ઉપરથી ભગવાનનો શબ્દ મારી
અદર સાબળવા માટે અને ગુણાતિત
જીવન જોવા માટે મેં મારા આત્માને
ભગવાનની હુજરીમાં લઈ જવા અને
નિર્વિકલ્પ ધ્યાન કરવા પ્રયત્ન કર્યો છતાં
પણ જેમ જોવું જોઈએ તેમ જોઈ

શકતો નથી, અને માલખું જોઈએ તેમ
 સાલળી શકતો નથી હજુ પણ મારી
 આગળ એક દીવાલ ખડી હોય એમ
 લાગે છે, કે જે ભગવાનનો શબ્દ
 અટકાવે છે અને ભગવાનનું તેજ કે
 જેનાથી બધી ચીજો જોઈ શકાય છે
 તેને અટકાવે છે, જ્યાં મુખી આ
 દીવાલ દૂર નહિ થાય ત્યાં મુખી આપે
 કહેલી સિદ્ધિઓ મને મળે એવી આશા
 નથી, તેથી મારે શું કરવું કે જેથી
 આ દીવાલ તૂટે

ગુરુ — આ દીવાલ તારી ઇચ્છાનીજ બનેલી
છે, અને તે ભગવાનની આજ્ઞા અનુસાર
ચાલવાથી તૂટે છે અને ભગવાનની
કૃપાથી તે તૂટી જાય છે તેથી તેની
ઇચ્છા અનુસારજ ચાલવું જોઈએ

શિષ્ય — પણ આ મારી ઇચ્છા કે જે ભગવાનની
 ઇચ્છાની વિરોધી છે તે કેવી રીતે

દૂર થાય ? આના મુશ્કેલ માર્ગમાં
ભગવાનની ઇચ્છા પ્રમાણે કેમ ચલાય,
અને ભગવાનનું શરણ લેવામાં ભૂલ
કેમ ન થાય તેવો ઉપાય જણાવો.

ગુરુ — તં તારે કરવાનું નથી તારી અહર
ભગવાનનું તેજ અને તેની કૃપા આવશે,
અને તે કૃપાને આડો નહિ આવીશ તો
તારી ઇચ્છાને તે મારશે તે ભગવાનને
શરણે રહે એવું કરશે અને તેથી
ભગવાનની અને તારી વચ્ચેની દીવાલ
પડી ભાગશે

શિષ્ય — હે ગુરુ ! હું બાલુ છું કે, તે મારી
ઇચ્છાથી થઈ શકે તેમ નથી, પણ
ભગવાનનું તેજ અને તેની કૃપા મારામાં
મારે કેવી રીતે લેવી કે જેથી તે
મારે માટે કામ કરે, મારે શું કરવું
કે જેથી આ દીવાલ ભાગનાર મારામાં

દાખલ થાય, અને તે દાખલ થવા
માટે મારે કઈ સાધના કરવી

ગુરુ — આ કૃપા કે જે તારી અદર કામ કરે
છે તેના કામની વચ્ચે તારે આવવું
નહિ, પણ ભગવાનનું તેજ દે જેનાથી
તારો અધકાજ દૂર થાય તેમ છે તે
તેજને તારે શરણું રહેવું

શિષ્ય — પણ ભગવાનનું તેજ અને જગતનું
તેજ બન્ને મને મળી શકે કે નહિ ?
અને મારા જીવનમાં બન્ને વાપરી
શકાય કે નહિ ?

ગુરુ — ભગવાનનું તેજ અને જગતનું તેજ
બન્ને પોતપોતાના ક્ષેત્રમાં કામ કરે છે
ગણની દ્રષ્ટિ અને કાળાલીલ દ્રષ્ટિ
બન્ને પોતપોતાના ક્ષેત્રમાં કામ કરતા
જે તને અનુભવમાં આવે તો તારૂં
ભાવ્ય સમજવું

શિષ્ય — ગ્રિય ગુરુ, આ સાલણી મને ઘડોત
મતોપ થયો છે, પણ આ બંને તેજ
એક બીજાની વચ્ચે ડેમ ન આવે ?
હરેક તેજની મર્યાદા શી છે ? તેના
કાર્ય ક્ષેત્ર શા છે ? અને મારા અદગ્ના
અને બહારના જીવનમા તે ડેમ કામ કરે

ગુરુ — તેને માટે ભગવાનતુ તેજ તારી અદર
બરાબર ઉતરે ત્યા મુધી ધીરજ રાખવી
તે તારૂ અજ્ઞાન દૂર કરશે, જગતના
તેજને તાબે કરશે અને તેથી બંનેના
ક્ષેત્ર જુદા રહી શકશે

શિષ્ય — બધા મુધી ભગવાનના તેજથી માટે
સ્વભાવ પવિત્ર નહિ થાય ત્યા મુધી
મને લાગે છે કે કાંઈક વિક્ષેપ થાવ્યા
કરશે અને ત્યા મુધી કાળનો સ્વભાવ
અને ઝાળાતીત સ્વભાવ બંનેનો નિયમ
હું બાળવી શકીશ નહિ, તેથી મને
હંમેશા હું ખ થશે

ગુરુ — તે ખરૂં છે ને તારી પાને જગતનું
 તેજ હશે અને તારી બુદ્ધિ અશુદ્ધ
 હશે તો ખરેખર તને દુઃખ થશે તેનું
 કારણ એ છે કે વાગની દષ્ટિ વાળમાજ
 આંધો છે, તેથી તારા આત્માની ગુફામાં
 તેજનો ઝરો શોધ

‘ત્યા સત્યનો સૂર્ય ઊગશે, કે
 જેની સત્તાથી જગતનું તેજ અને તેનો
 સ્વભાવ તાગી અદર સાત ઘણો વધારે
 પ્રકાશ કરશે, કારણ કે તેના ઉપર
 ગુણાતીત જીવનની અસર થશે અને
 તેથી ગુણમય જીવન નિયમીત અને
 આનંદી થશે

શિષ્ય — પણ આવો મોટો સૂર્ય ઉગવાને માટે
 મને કેમ ધીરજ રહે મને તેજ મળવા
 માટે અને માફ જીવન આનંદયુક્ત
 થવા માટે મારી અદર તેજનો ઝરો
 મારે કેવી રીતે શોધવો ? જગતના

જેવો મારો સ્વભાવ છે, તે સ્વભાવ
મારે કેવી રીતે રાખવો કે જેથી
ગુણાતીત હોવન મને મળે અને
તેમાંથી મત્ત્ય તેજ મળે, કે જેથી બધાનાં
મનને પ્રકાશ મળે હે અને માગ
સ્વભાવનો કેવી રીતે નાશ ન થાય
અને મારી બુદ્ધિ સુકાર્થ ન બાધ

ગુરુ—

એકજ ક્ષેત્ર ઉપર દ્વંદ્વતાથી તારી નજર
રાખી તારી પોતાની ક્રિયા બંધ કર
અને ભગવાને વચન આપેલ અનુગ્રહ
ઉપર દ્વંદ્વ શ્રદ્ધા રાખ. તેનાથી તારું
અજ્ઞાન મટી જશે અને ભગવાનનું
મહાન તેજ મળશે.

આ હેતુ સિદ્ધ કરવા માટે તારા
બધા વિચાર સયમમા રાખ અને
શ્રદ્ધાથી મધ્યભાગમા વિચારની ઉપર
જા ભગવાનનો શબ્દ કે જે નિષ્કળ જતો
નથી અને જેની ઈચ્છાથી તું અહીં

આબ્યો છે તેના ઉપર આધાર રાખ,
 તેનાં વચનનું શરણ લે, તેની પાસે
 શાંત એકલો બેસ, તારૂં મન તેની
 સાથે જોડ અને આશાથી અને ધીરજથી
 તે કહે તે સાંભળ. આવી રીતે તારૂં
 તેજ મળવાના સૂર્યની માફક ઊગશે,
 સવાસ્ના સૂર્યની સ્તાશ ગયા પછી
 સૂર્ય પોતે તારી અંદર પ્રકાશશે અને
 તેની મુખકારક પાંખો નીચે તારો
 આનંદ વધશે. એના કિરણમાં ઉંચે
 ચંદ્રને, નીચે ઊતરને, અને તેનું મુખ
 લેને. આ ગુણાતીત જીવન છે.

શિષ્ય:— આપે જે કહ્યું તેમાં મને શ્રદ્ધા છે,
 પણ આમ કરવાથી મારા સ્વભાવનો
 નાશ નહિ થઈ જાય ? આ મોટા
 તેજની અમરથી મારું સ્વભાવિક તેજ
 નાશ નહિ પામે ? અથવા આ શરીર

અને મારૂં જાહારનું જીવન નાશ નહિ
પામે ?

ગુરુ:— ખીલકુલ નહિ, એટલું ખડું કે, તારો
ખરાબ સ્વભાવ નાશ પામશે, પણ તે
નાશ થવાથી તને ખોટ જશે નહિ,
પણ ઉત્તરો લાલ થશે વળી જગત
તો આલે છે તેમજ આલશે પણ તારી
બુદ્ધિ નિયમમાં રાખવાથી અને
ભગવાનના તેજથી પ્રકાશિત થવાથી
વધારે ઉપયોગી થશે.

શિષ્ય — તેથી મને કૃપા કરી કહો કે, મારે આ
મારો સ્વભાવ કેવી રીતે વાપરવો,
અને તેને કેવી રીતે નિયમમાં રાખવો
અને ભગવાનનું તેજ તેને કેવી રીતે
અસર કરશે.

ગુરુ — મારા ખ્યાલ પ્રુત્ત ! જો તું તારો
સ્વભાવ નિયમમાં રાખીશ અને
ભગવાનના તેજને શરણ રહી તેને

ઉપયોગ કરીશ તો તને હરકત આવશે
 નહિ તારી અદર બે પ્રકારની ધ્વિજાઓ
 છે, એક હલકી કે જે તને ઘાહારની
 ચીતેના રમમા ખચે છે અને બીજી
 ઉત્તમ છે, કે જે તને તારી અદરની
 અને ઉપરની ચીતેમા ખેચે છે આ
 બન્ને ધ્વજ સામનામી આવીને ઉભી
 રહેશે, એટલુજ નહિ પણ હવે પછી
 ઉત્તમ ધ્વિજ હલકી ધ્વિજને તાબે કરશે
 અને વળી જેમ તારી અદર બે પ્રકારની
 ધ્વિજા છે તેમ તારી અદર બે પ્રકારની
 દ્રષ્ટિ છે તે દ્રષ્ટિ પણ એક બીજાની
 વિરુદ્ધ કામ કરે છે જ્યાં સુધી આવી
 બે પ્રકારની દ્રષ્ટિ રહેશે ત્યાં સુધી તારી
 ધ્વજ ધ્વજ હલકી અને કઈ સારી છે
 તે નક્કી કરવું પણ મુશ્કેલ પડશે
 આ સમજવું મહેલું છે. આવી બે
 પ્રકારની દ્રષ્ટિથી દુ.ખ થાય છે

તેનો ઉપાય કરવો જોઈએ કે જેથી મન
 શુભ થાય, આ બંને દષ્ટિનાં કિરણ
 જોડ કરવાં જોઈએ. જે દિશામાં મનની
 શક્તિ વહી જાય અને એકચત્તા પામે
 નહિ તેના કગ્લાં વધારે લયકર કોઈ
 ચીજ નથી.

તારી અંદર જે પ્રકારની ઈચ્છા
 છે અને જે પ્રકારની દ્રષ્ટિ છે. જમણી
 દ્રષ્ટિથી ઉત્તમ ઈચ્છા ઉત્પન્ન થાય છે
 અને ડાબી દ્રષ્ટિથી હલકી ઈચ્છા
 ઉત્પન્ન થાય છે. ૧૪-૧૦-૮૨

શિષ્ય:— આપ કહો છો તે સત્ય છે, મારી
 અંદર આ બંનેની લડાઈ કાયમ
 ચાલ્યાજ કરે છે અને મને એટલી
 ચિંતા થયા કરે છે કે હું તે કહી શકતો
 નથી. મારા આત્મામાં મને જે દુઃખ
 થાય છે તેની મને અજર નથી એમ
 નથી. તે હું જોઉં છું, અને મારી દ્રષ્ટિ

માટે દિલગીર થાઉં છું કે જે દ્રષ્ટિ
 મને ઘડીકમાં આમ તેમ હેરાન કરે છે.
 આત્માને જે પ્રમાણે જોવું જોઈએ
 તે પ્રમાણે શરીર જોતું નથી અને
 શરીરને જે પ્રમાણે જોવું જોઈએ તે
 પ્રમાણે આત્મા જોતો નથી, તેથી
 આત્મા શરીરથી વિરૂદ્ધ ઈચ્છા કરે છે,
 અને શરીર આત્માથી વિરૂદ્ધ ઈચ્છા
 કરે છે. આજ મારી મુશ્કેલી છે તેનો
 ઉપાય આપ કહો, ઈચ્છા એક કેવી
 રીતે થાય અને દ્રષ્ટિ એક કેવી રીતે
 થાય તે આપ બતાવો.

ગુરુ — હું કહું છું તે ધ્યાનપૂર્વક લક્ષમાં રાખ.
જમણી દ્રષ્ટિ એ નિત્ય વસ્તુ જોવાની
 દ્રષ્ટિ છે. અને ડાબી દ્રષ્ટિ અનિત્ય
 વસ્તુને જુઓ છે તેથી જો તું જગતને
 અને અનિત્ય વસ્તુને જોયા કરીશ અને
 તે મેળવવાનીજ ઈચ્છા કર્યા કરીશ તો

તને એકના મળી શકશે નહિ. માટે યાદ રાખ અને આવચેત રહે. જે વસ્તુમાં તું નથી તેમાં તારા મનને જવા દે નહિ તારો પાછો સ્વભાવ જો નહિ, વિચાર છોડ, અને આગળ ભગવાન બેઠા છે તેને જો.

તારી ડાબી દ્રષ્ટિના સંકલ્પ વિકલ્પ તારા સ્વાર્થમાં તને ઘમડે નહિ તેની સંભાળ રાખ. તારી જમણી દ્રષ્ટિ ડાબી દ્રષ્ટિને તાણે કડે અને જગતનાં ક્ષણિક સૌંદર્યમાં જવા ન દે તેની સંભાળ રાખ, ડાબી દ્રષ્ટિને જડમુગ્ધથી હોમેરી નાખ, અને જગતના મોહમાં જતી અટકાવ. તે છતાં આમ કરવું ખાત્ર જરૂરનું નથી. કારણ કે જે નિયમથી રહેવાય તો ખન્ને દ્રષ્ટિ ઉપયોગી થઈ શકે છે. ભગવાનનું તેજ અને જગતનું તેજ આત્મમાં સાથે

રહી શકે છે અને પરસ્પર ઉપયોગી થઈ શકે છે પણ જ્યાં મુધી ભગવાનની ઇચ્છામાં તું દાખલ ન થાય અને અનિત્ય દ્રષ્ટિ છોડી નિત્ય દ્રષ્ટિ પ્રાપ્ત ન કરે ત્યાં મુધી તારી દ્રષ્ટિ અને ઇચ્છાની ઐક્યતા થશે નહિ. ભગવાનનું તેજ મળ્યા પછીજ જગતનું તેજ સમજવાની મહેનત કરવી જોઈએ.

શિષ્ય:— તેથી જો હું ભગવાનની ઇચ્છામાં દાખલ થાઉં અને તેમાં રહું તો મને કેઈ વિપ્ત નડે નહિ. ભગવાનનું તેજ મારા આત્મામાં દેખાય, અને ભગવાનની નિત્ય દ્રષ્ટિથી મારું નિત્ય જીવન જોઈ શકું અને તેજ વખતે જગતના તેજનો આનંદ પણ ભોગવી શકું. જગતમાં આસક્ત થયા વગર જગતનું સૌંદર્ય ભોગવી શકું અને નિત્ય દ્રષ્ટિથી નિત્ય વસ્તુ ભોગવી શકું અને અનિત્ય

દ્રષ્ટિથી અનિત્ય વસ્તુ ભોગવી શકું.
 બન્નેમા ભગવાનનું સૌંદર્ય નિહાળી મારા
 ગરીરનું જીવન ચલાવી શકું.

ગુરુ— તે સાચું છે. હવે તું પરાગર સમજ્યો.
 હવે તારે ભગવાનની ઈચ્છામાં દાખલ
 થવાની અને તેના તેજ અને જીવનમાં
 રહેવાની ઈચ્છા કરવી, તેથીજ તેના
 તેમજ નિત્ય અને અનિત્ય વસ્તુઓ
 બોધ શકીશ બહાર રચેલ ભગવાનનું
 સૌંદર્ય તારા અંદરના જીવનમાં દાખલ
 કરી શકીશ અને ભગવાનની કૃપાથી
 હમેશા આનંદમા રહીશ, તારી વાસનાની
 દીવાલ ભાંગી જશે. ભગવાનની કૃપાથી
 તારા આત્માને નવી દ્રષ્ટિ પ્રાપ્ત થશે
 અને તેનાથી તારૂ જીવન ચાલશે
 હ્રમણથીજ તેમ થવા દે કારણ ભગવાનની
 તેવી ઈચ્છા છે

શિષ્ય— પણ હુમેશા નિત્ય વસ્તુઓ તરફ દ્રષ્ટિ રાખવી મુશ્કેલ છે અને તેથી ભગવાનની નવી દ્રષ્ટિ મળવી પણ મુશ્કેલ છે. બધી રૂપના અને ઈચ્છા છોડી આ મજબુત દિવાલ ભાંગવી અને ભગવાનની ઈચ્છાને શબ્દ રહેવું એ મનુષ્યના સ્વભાવ માટે ઘણું જ મુશ્કેલ અને ભયંકર છે તેથી જે નિત્ય દ્રષ્ટિની મને ઈચ્છા છે તે મેળવવા મારે શું કરવું ?

ગુરુ — મારા પુત્ર! જે દ્રષ્ટિ ભગવાન તરફ વળી છે અને જે તેનું નિત્ય તેજ જુએ છે તે છોડી જગતની અનિત્ય દ્રષ્ટિ લેવી નહિ, પણ નિત્ય દ્રષ્ટિની મદદથી બહારના જગતમાં અવિર્ભૂત થયેલ આદર્શ જો જ્યાં સુધી તું જગતમાં છે અને તને પ્રમાણિક હામ મળેલું છે ત્યાં સુધી ભગવાનની આજ્ઞા પ્રમાણે

અને તારી શક્તિ પ્રમાણે ખેદ પામ્યા
વગર કામ કરવું જોઈએ જગત ગમે
તેવું હોય, તો પણ તે ભગવાનનું
રથેણું છે. તેનું સૌંદર્ય ગમે તેવું હોય
તો પણ તે ભગવાનનું બનાવેલું છે.

જગત અને તેનું સૌંદર્ય ભગવાનની
આશ્ચર્યકાંક શક્તિ પ્રગટ કરે છે કે
તેથી ભગવાનનો મહિમા પ્રગટ થાય,
બધા લોકો તેનીજ સેવા કરે છે અને
તને તારો ઉપયોગ કરતાં આવડે, તારી
અંદર તારું પોતાનું સ્મરણ કરી શકે,
અને ભગવાનનાં મહાન તેજમા તારો
આત્મા મૂકી શકે તો આ બહાર દેખાતી
ચીજોનું અસલ રૂપ તને સ્પષ્ટ રીતે
દેખાશે. તેથી તું મધ્યબિંદુ (Centre)
માં રહે અને ભગવાન કે જે તારા
આત્મામાં રહેલ છે, તેનાથી દૂર જા નહિ,
આખું જગત અને તેમાં રહેલ આસુરી

પ્રકૃતિ ગમે તેટલો અવાજ કરે અને
 તને બહાર ઘસડી લાય તો પણ તે
 તરફ ધ્યાન આપ નહિ. તે તને નુકશાન
 કરી શકશે નહિ. તારી બુદ્ધિથી તારે
તારો પૈસો કમાવવો અને તારાં શરીરનાં
પોષણ માટે તારા હાથથી મહેનત કરવી,
પણ તારી દ્રષ્ટિ અને તારી ઇચ્છા તારા
દ્રવ્યમાં આસક્ત થવી ન જોઈએ કારણ
 કે તે લોભ છે. તારા આત્મામાં રહેલાં
ભગવાનની દ્રષ્ટિ આગળ શરણભાવેરહેવું
અને ત્યાંથી હઠવું નહિ. આ ઉપદેશ
 ભરાબર ધ્યાનમાં રાખ.

હાથ અને મન કામમાં રહેવા દે,
પણ તારું હૃદય તો ભગવાનમાં જ રાખ.
 ભગવાન આત્મા છે. આત્મામાં રહે,
 આત્મામાં કામ કર, આત્મામાં પ્રાર્થના
 કર, આત્મામાં જ બધું કર્યા કર, કારણ

તું પણ આત્માજ છે અને તેથી તું
ભગવાનની મૂર્તિ રૂપજ છે. તેથી
કોઈ વામના તારો અંદર આવે નહિ
તેમ કર અને વાસનાથી તને છૂટો કર.

આવી રીતે મૂળમાં સ્થિર થવાથી
તારો આત્મા ભગવાન પાસે સાદો અને
શુદ્ધ થશે. તારા આત્માને આત્મા
મિવાય બીજી કોઈ પણ ચીજનું
આકર્ષણ થવું ન જોઈએ, છતાં વાસના
તને ખેંચશે. જગત જેને આકર્ષે છે
તેવા દ્રવ્ય પદાર્થમાં તારું મન જશે.
તે સ્વભાવને તાબે થવું નહિ. તેમ
આત્માની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ લોહી અને
માંસની ઇચ્છાઓને વશ થવું નહિ,
કારણ તેમ ઠરીશ તો ભગવાનનું તેજ
અદ્રવ્ય થશે, તારો આત્મા લોભમાં
ચૂંટશે, તારામાં અભિમાન અને ક્રોધ

ઉત્પન્ન થશે, તારી ઈચ્છા ૪૬ પદાર્થોમાં
 બધાશે અને તુ ૪૬ પદાર્થોમાં આંધળો
 થઈ ફૂલીશ મોક્ષ મુખી પહોંચી શકીશ
 નહિ. અને ભગવાન પ મે ઉભો રહી
 શકીશ નહિ.

કારણ કે તે અસૂરનો દરવાજો
 છે. આમુરી સ્વભાવ કદાચ આથી તારા
 ઉપર વધારે ગુસ્સો થશે તેનું કારણ
 તેને આત્માની શાંતિ ગમતી નથી.
 જગતની બધી પ્રવૃત્તિ છોડી નિવૃત્તિની
 શાંતિ જીવને મળે તે અસૂરને પસંદ
 નથી પણ તેને આલકાર આગ નહિ,
 તેમજ તે કહે તે બીજકુલ કર નહિ.
 તે કહે તેમ કરવાથી અધાર વધશે,
 તેથી વામના વધશે, તેથી પ્રભુના
 મૌદર્ય વચ્ચે પડછાયો આવશે અને
 તારી દ્રષ્ટિથી તેનું ત્રેમમય મુખનું

તેજ તુ જોઈ ગદીગ નહિ વિદા કરવું
 તે અસુરનો અભાવ છે, પણ તારી
 મન પગર અમુર કંઈ પણ કરો
 ગાંધે નહિ તેથી તાગે તાગ આત્મામા
 ભગવાનનું તેજ જોવું હોય, તેના
 પ્રકાશનો અનુભવ કરવો હોય, તો
 તારે માટે આ દુકો ગ્તો છે

તાગ આત્માની દ્રષ્ટિ જડ
 પદાર્થમા જવા હે નહિ સ્વર્ગની અથવા
 પૃથ્વીની કોઈ પણ વસ્તુ તેમા ભર
 નહિ, પણ દ્રઢ શ્રદ્ધાથી તેના
 તેજમાં દાખલ થા. અને પવિત્ર
 પ્રેમથી પ્રભુનું તેજ મેળવ અને
 તેની શક્તિ તારામા આવે એટલા માટે
 તેના જેવું શરીર ધારણુ કર અને તારૂં
 બધું જીવન પ્રભુમય થઈ જાય તેમ કર

શિષ્ય — આ બહુજ અઘરું છે હું સમજી શકું
 છું કે મારો આત્મા વાસનાથી તદ્દન

છૂટવો જોઈએ અને તદ્દન ખાલી થવો
 જોઈએ કે જેથી તેમાં ભગવાનની
 શક્તિ દાખલ થાય વગી હું એમ પણ
 સમજું છું કે જ્યાં મુખી બધી ઇચ્છા
 અને બધી આશા દ્રઢ થયેલી છેડી
 ભગવાનનું શરણ લેવાય નહિ ત્યાં મુખી
 ભગવાનનો શક્તિ મળે નહિ હું એમ
 પણ મમજુ છું કે પવિત્ર પ્રેમથી
 મારું ચારિત્ર સુધારવું જોઈએ ભગવાનના
 શબ્દ ઉપર વિશ્વાસ રાખવો જોઈએ
 અને ભગવાનના ઐશ્વર્યમાં દાખલ થવું
 જોઈએ પણ અરે, બધી ઇચ્છા હોડવી,
 કોઈમાં આસક્તિ ન રાખવી અને ઠોઈ
 કંપના પણ ન કરવી તે કેટલું બધું
 મુશ્કેલ છે.

શુર — એમ માન કે તે મુશ્કેલ છે તો પણ
 તારું જીવન સફળ કરવા માટે તારે
 તેમ કરવું જોઈએ નથી ? ૧૭-૧૦-૮૨

શિષ્ય:— ગરૂર મારે તેમ કરવુંજ લેખ્યે.

ગુરુ:— પણ જેટલું તને મુશ્કેલ લાગે છે તેટલું તે મુશ્કેલ નથી. પ્રયત્ન કર અને ઉત્સાહ રાખ. તારે માત્ર શાંત રહેવાનું છે અને તારા આત્માની મુક્તિ કરવાની છે. આથી બીજું તારે શું લેખ્યે ? શી મુશ્કેલી છે ? તારે કોઈ જાતની ચિંતા કરવાની નથી. આ જીવનમાં કોઈ ઇચ્છા કરવાની નથી, કોઈ કલ્પના કરવાની નથી. કયાંય આમંત્રિત રાખવાની નથી. જે ભગવાન તારી સંભાળ રાખે ॥ તેના ઉપર તારી સંભાળ હોડ, તારે ઇચ્છાજ ન હોય તેમ સમજી ભગવાનની ઇચ્છા અને ભગવાનની મરજી પ્રમાણેજ તારું જીવન ચાલવા દે. શું ચાડ છે તે તેને ખબર છે, તેના ઉપર પૂર્ણ વિશ્વાસ

રાખ. તું તારે માટે તારી ઇચ્છાથી
જે કરીશ તે કરતાં ભગવાન તારે માટે
વધારે સારું કરશે.

શિષ્ય:— આ ઉપદેશમાં મને પૂરતી શ્રદ્ધા છે.

ગુરુ:— જો શ્રદ્ધા છે તો અહીંથી જા અને
મેં કહ્યું તેવું વર્તન રાખ. તને કહ્યું
તેમ બધું ઇચ્છામાં છે. જે ચીજની
તું ઇચ્છા કરીશ તેમા તુ દાખલ થઈ
જઈશ. તે વસ્તુ તારી ઇચ્છા વધારશે,
વાહણાં ઉત્પન્ન કરશે, તેજ બધ કરી
અધકાર ફેલાવશે માટે ઇચ્છા અને
વાસના દોઈવસ્તુમા ન જાય તેમ કર.
ત્યારે ઇચ્છામાં દોઈ કલ્પના આવશે
નહિ, અથવા તે દોઈ વસ્તુમાં આનંદ
નહિ થાય ત્યારેજ ભગવાનની ઇચ્છા
મમલ શકાશે, તેનાંતેજમાં રહી શકાશે,
અને તેની કૃપાથી કામ કરી શકાશે.

શિષ્ય:— હવે હું મમજ્ઞૈઃ કોઈ પણ મનુષ્યનાં
અજ્ઞાનનું મુખ્ય કારણ તેની ઈચ્છામાં
રહેલી કોઈ વસ્તુની આસક્તિ છે. સાફ
અને ખરાબ તેનાથીજ બને છે.

✓ પોતાનાજ હોય અને મમજ્ઞના કામ
ઉપર પોતાનું હૃદય અને પ્રેમ
ચોંટાડવાથી અજ્ઞાન ઉપજે છે. ત્યારે
શરીર નાશ પામે છે ત્યારે આત્માને
જે વસ્તુમાં આસક્તિ હોય છે તેમાં
તે દાખલ થાય છે અને જો તે વખતે
તેમાં જગવાનનું તેજ ન હોય અને
જગતનું તેજ હોય તો તેને અધારી
જેલમાં ગયા વગર છૂટકો નથી.

ગુરુ— આ જ્ઞાન બહુજ કિંમતી છે. તારી
આવી સમજણથી હું બહુ ખુશી થયો
છું મધ્યાં શાસ્ત્રનો સાર તેમાજ છે.
જગતની શદ્આતથી જે કાઈ આજ

મુખીમાં લખાયું છે તેનો સાર તેમાં
 છે એટલે કે જેની ઇચ્છા કોઈ પણ
 વસ્તુમાં જતી નથી તેને ભગવાન મળે
 છે, એટલે કે તેને બધી વસ્તુઓ મળે
 છે કારણ કે તેનાથીજ બધી વસ્તુઓ
 ઉત્પન્ન થઈ છે, તેનામાંજ બધી રહે છે
 અને તેનામાંજ બધીનો લય થાય છે

આમાધનાથી તું ભગવાનના શબ્દ
 સાંભળી શકીશ અને તેનું દર્શન કરી
 શકીશ અને આ શરીર છોડ્યા પછી નિત્ય
 નવી મળેલી દ્રવિથી ભગવાનનું સૌદર્ય
 અને જગતનું સૌદર્ય જોઈ શકીશ અને
 વળી તારાં પોતાનાં કર્મ, ભગવાને તારે
 માટે નક્કી કરેલું કામ અને તારા
 પાડોશીઓનું કામ અગર ખીણું જે કંઈ
 જાણવાનું હોય તે બધું જોઈ શકીશ તેથી
 વગર વિલંબે આ દ્વારમાં પ્રવેશ કર
 અને ત્યાં જો બીજા મહાત્માઓની પેઠે

આત્મદ્રષ્ટિ સંખીય તો તને ઉત્તમ
 લોકની દ્રષ્ટિ મળશે. ભગવાન કેવા છે,
 તેનું સ્વરૂપ કેવું છે, તે શું કરી ગઈ
 છે, તે બધું જાણી શકીશ અને વળી
 સ્વર્ગ, નર્ક, પૃથ્વી અને બધા તત્ત્વોનું
 તત્ત્વ જાણી શકીશ. ભગવાન જેને મળે
 છે તેની બધી ઇચ્છાઓ પૂરી થાય છે.
 અહીંયાં ભગવાનના ગુણ, સર્વ વ્યાપકતા,
 તેની શક્તિ અને પરમતત્ત્વની સમજણ
 પડે છે અને તે અનુભવમા આવે છે.

અહીંયાં ઉચાઈ છે, ઉંડાઈ છે,
 પહોળાઈ છે, લાંબાઈ છે, જેટલું તાગ
 આત્માની શક્તિ મૂક્યું કરી શકે
 તેટલું બધું છે. તું એના પ્રદેશમાં
 જઈશ કે જ્યાંથી આ બધું ઉત્પન્ન
 થયું છે, અને જેમાં આ બધાં રહે
 છે અને ભગવાનના કુવર પેઠે તેનાં
 બધા કાર્યો ઉપર તાર્ સંજય ચાલશે

શિષ્ય — વહાલા ગુરુ ! મને કૃપા કરી કહો કે
આ દેશ મનુષ્યની અદર કયા હો છે ?

ગુરુ — જ્યાં મનુષ્ય રહેતો નથી ત્યાં મનુષ્યની
અદર તેની જગા છે

શિષ્ય — મનુષ્યોની અદર એવી કઈ જગા છે
કે જેમાં મનુષ્ય રહેતો નથી

ગુરુ — તેજ જીવની જીવગૃહિત દશા, કે
જેથી જીવ કોઈ વસ્તુમાં આસક્ત
થતો નથી

શિષ્ય — જીવમાં તેવી કઈ સ્થિતિ કે જે જેથી
તે કોઈમાં આસક્ત થતો નથી, કોઈમાં
રહેતો ન હોય એવી કઈ દશા છે ?

ગુરુ — જગતના દુષ્ણ જામ્યા પછી ઉત્પન્ન
થએલા પ્રવૃત્તિ અને નિવૃત્તિના સાર
રૂપ ભગવાનમાં આત્માની શ્રદ્ધા અને
તેનું શરણ આ ભાવથી આસક્તિ થતી
નથી આ ભાવ જગતથી દખાતો
નથી, અસુરને શરણ થતો નથી

જગતમાં કોઈ પણ વસ્તુ તેમાં દાખલ થઈ શકતી નથી. ઘણા આમુરી સ્વભાવની લગ્નથી પણ તેનો પરાભવ થઈ શકતો નથી ડારણ કે તેની પોતાની ઇચ્છા જગતે દેવીકોટીના મહાત્માઓને જે દુઃખ આપ્યું હતું તે સમજી તેમાં મરી ગઈ હોય છે. પણ તેઓના આનંદરૂપ દેહમાં તેની ઇચ્છા એતનમય થઈ રહે છે. અહીંયાં કોઈ પણ માણસ રહેતો નથી, કોઈ જીવ પણ રહી શકતો નથી

શિષ્ય.—હૈ પ્રભુ ! બધી ઇચ્છાથી રહીત આત્માની આ દશા ક્યાં છે ? જ્યાં ભગવાન રહે છે અને માણસ રહી શકતો નથી તે ગુપ્ત દેશમાં હું શી રીતે જઈ શકું ? મને ઓકળું કહો કે એ દેશ ક્યાં છે, મને કેમ મળે અને • હું ત્યાં કેવી રીતે દાખલ થઈ શકું ?

ગુરુ — જ્યાં જીવની ઇચ્છા મરેલી હોય તે
 અને પોતે કોઈ પણ વસ્તુની ઇચ્છા
 કરતો નથી પણ જેમ ભગવાનની ઇચ્છા
 હોય તેમ ગ્રહે છે અને તે જે કામ
 કરવાનું જોયે તે ઠર્યા કરે છે ત્યાં આવી
 દશા જીવની થાય છે ત્યારે આ ભાવ
 ઉત્પન્ન થાય છે જ્યાં પોતાના ઉપર
 પ્રેમ ફર થાય છે ત્યાં ભગવાન ઉપર
 પ્રેમ રહે છે જેટલી જગ્યામાં પોતાની
 ઇચ્છા મરી ગઈ હોય છે તેટલી જગ્યામાં
 પ્રભુની ઇચ્છા આવી રહે છે તે તેનો
 પ્રેમ છે જીવના ઉપર તેનો અનુગ્રહ
 છે તેનું કારણ નીચે પ્રમાણે છે -

જ્યાં પહેલાં તેની ઇચ્છા રહેતી
 ત્યાં હવે કાંઈ નથી, અને જ્યાં હવે
 કાંઈ નથી ત્યાં કેવળ ભગવાનનો
 પ્રેમ કામ કરે છે - ૨૦-૧૦-૯૨

શિષ્ય — પણ આ મને કેવી રીતે મમનય

ગુરુ — તે તુ મમનવાની મહેનત કરીશ તો
તે તારી પાસેથી નાગી જશે, પણ તો
તુ તારાપણુ મુદ્રીને ભગવાનને શરણે
રહીશ તો તે પ્રેમ તારી સાથે જ રહેશે
તારા જીવન જ્ઞાન થશે અને તારા
સ્વભાવ બની જશે

શિષ્ય — પણ મર્યા વિના અથવા માગી ઇચ્છાનો
મમળો નાગ કર્યા વિના આ રીતે
બની શકે ?

ગુરુ — આવી રીતે તારાપણુ મુકવાથી અને
તારી ઇચ્છા મુકવાથી ભગવાનનો પ્રેમ
તારૂ જીવન થશે તે પ્રેમ તને મારશે
નહિ પણ તને નવુ ચેતન આપશે,
તેથી ભગવાનનુ પોતાનુ જીવન પણ
તને મળશે ત્યાર પછી તુ તારી
ઇચ્છાથી જીવીશ નહિ, પણ ભગવાનની

ઇચ્છાથી જીવીશ કારણ કે તારી ઇચ્છા
ભગવાનની ઇચ્છા સાથે એક થઈ જશે.
 તારો પોતાનો પ્રેમ અને ભગવાનનો
 પ્રેમ એક થઈ જશે તે તારી અદ્વ
 કામ કરશે અને તેનાં જ્ઞાનથી તારામાંથી
 તારાપણું મરી જશે ને ભગવદ્ભાવ
 પ્રગટ થશે તેથી તું મરીને જીવીશ
 એટલે કે ભગવાન પોતાના ભાવથી
 તારી અદ્વર રહેશે તેનો પ્રેમ તારા
 જડ શરીરમાં જીવન આપશે તુ તારી
બુદ્ધિથી તે મેળવી શકીશ નહિ ભગવાન
તને તે ભાવનું દાન કરશે અને
ભગવાન તને મળશે તેથી તને
કિમતીમાં કિમતી વસ્તુ મળશે.

શિષ્ય:— કોઈકજ જીવને આ ભાવ મળે છે
 તેનું કારણ શું ? બધાને તે મળે તો
 બધાં કેવાં સુખી થાય ?

ગુરુ:— ઘણા તે ગ્રોષે છે. પણ તેઓ તેને
કોઈક વસ્તુમાં ગ્રોષે છે. તેથી તેઓને
તે લાભ મળતો નથી.

જ્યાં મુધી જીવને કોઈ વસ્તુમાં
આમકિત હોય ત્યાં મુધી જીવને તે
વસ્તુનું મળે. જ્યારે તેની આમકિત
કોઈ ચીજમાં લાગે નહિ, જે વસ્તુમાં
લાગી હોય તેમાંથી પણ નીકળી જાય
અને પોતે પોતાને કહે કે “મારી પાત્રે
કોઈ આધન નથી, હું આધન રહિત
છું, હું કોઈ કંઈ શકુ એમ નથી,
મારી કોઈ શક્તિ નથી, બગડેલા પાણીની
માફક હું નમ્રમો છું અને દીન છું,
જગવાનની કૃપાઓ જીવું છું, તેનો
મહિમા ગાઉં છું અને ધન્યતા રહિત
થયો છું, કે જેથી જગવાન પોતે મારી
અદર ધરિયા કરે અને પોતે જ મારા
જગવાન અને મારી જાધી વસ્તુ બને,”

પણ પડછાયો મળે છે. ટેકા કટપનામાં,
 ટેકા દ્રવિયોના સુખમાં, ટેકા
 વસ્તુઓના રસમાં પ્રેમને શોધે છે

✓ પણ ગુણાતિત જીવન કે જ્યાં તે
 હોય છે ત્યાં શોધતા નથી તેથીજ તે
 તેને મળતો નથી. હવે જો તે પ્રેમ
 કૃપા કરી આવા માણસોના હૃદયમાં
 ઉતરે અને તેઓના આત્માની દ્રષ્ટિ
 આગળ આવીને બિંદો રહે તોપણ
 પ્રેમને તેઓની અંદર રહેવાને જગા
 મળતી નથી. તેઓ તેને રાખી શકશે
 નહિ અને તેથીજ તે તેની સાથે રહી
 શકશે નહિ

શિષ્ય— કેમ નહિ ? જો પ્રેમ પોતેજ પોતાની
 ઇચ્છાથી તેમનામાં રહેવા આવે તો
 કેમ ન રહી શકે ?

ગુરુ— તેનું કારણ એ કે, જ્યાં પ્રેમને રહેવું
 છે ત્યાં મનુષ્યોની કટપના હોડયા કરે છે,

• જો કે આ કલ્પના પ્રેમને માથા
કરે છે છતાં પ્રેમ દ્વર નાચે છે. તેનું
કારણ કલ્પનાનું ક્ષેત્ર તેનું કેદખાનું છે.
પ્રેમ પોતે અનુગ્રહ કરે પણ જ્યાં
કંઈ પણ વાસના અથવા કલ્પના છે
ત્યાં તે રહી શકે નહિ. વળી જે
મનુષ્યની ઇચ્છા, કોઈ વસ્તુમાં આસક્તિ
થતી નથી ને જેમાં કોઈ પ્રકારની
આસક્તિ ટકતી નથી તેજ મનુષ્ય મત્ય
પ્રેમને શોધી શકે છે તેનું કારણ
પ્રેમ જ્યાં કોઈ પ્રકારની કલ્પના નથી
ત્યાં રહે છે. આ કારણથી જગતના
મનુષ્યોને તે મળતો નથી.

શિષ્ય.—જો પ્રેમ નિર્વિકલ્પ સ્થિતિમાં રહે છે
તો તે તેમાં કેવી રીતે રહે છે તે કૃપા
કરી મને જણાવો.

ગુરુ.—પ્રેમનો સ્વભાવ એવો છે કે કોઈ
ચીજમાં દાખલ થવું અને જે વસ્તુ

જ્ઞાન હોય તેમાં નો તે દાખલ થાય
તો તે તેને કબજે કરી લે છે અને
કબજે લીધા પછી પોતાના સ્વભાવનો
આનંદ ત્યાં પ્રગટ કરે છે

જેમ સૂર્ય વિશ્વને પ્રકાશ આપે
છે તેમ એમ ભકતના હૃદયને પ્રકાશ
આપે છે અને ત્યાં વગર હરકતે અગ્નિ
ઉત્પન્ન કરે છે, કે જે અગ્નિ હૃદયના
દોષને બાળી નાખી તેના તણખા સાત
ગણા વધી બાકીના દોષોને પણ બાળી
નાખે છે

શિષ્ય — પૂજ્ય ગુરુ! આ મને કેમ સમજાય ?

ગુરુ — એક વખત તારી અદર એમનો અગ્નિ
 ઉત્પન્ન થવા દે ત્યારે તને લાગશે કે
જે દોષને તે અડકશે તે બાળી જશે
તે તારાપણુ બાળશે, અહંકાર જલદીથી
ખાઈ જશે, આ હું, આ મારું, આ

જીવ વગેરે ભાવોનો તે નાશ કરશે
 અને જ્યારે નવો ભાવ સંગશે ત્યારે
 તેના તાપમા ઐમથી ઓટલુ મુખ મળશે
 કે જેની પાસે આખા વિશ્વનું મુખ
 કઈ વિસાતમા નથી? આ ઐમ પાસે
 તને મરણ ગમશે, પણ જગતના કોઈ
 પણ ભાવમા જેનું તને ગમશે નહિ
 ✓ માટે આ અગ્નિ વધારે ને વધારે બળે
 અને માત ઘણું તપે તેમ થના કે
 તેનો તાપ ઓટલો વધશે કે તે તને
 તારી છૂટગી જશે તો પણ છોડશે
 નહિ, પણ મરણ પછી પણ તને મુખ
 આપના તારી સાથેજ રહેશે અને જો
 • કદાપિ તું નર્કમા જઈશ તો ત્યાં પણ
 તે તારી સાથે આવીને નર્કના કટકો
 કરી નાખશે આ વાત મૃત્યુ છે માટે
શ્રદ્ધા રાખ મૃત્યુ અને નર્ક આ
મૃત્યુથી બીડે છે

શિષ્ય — બહુ થયું, પૂજ્ય ગુરુ, હવે આ મત્યથી
 મને કોઈ દ્વર કરે તે મારાથી સહન
 થાય તેમ નથી, પણ કૃપા કરી તે
 મેળવવાનો નજીકમાં નજીક રસ્તો જે
 હોય તે મને જણાવો

ગુરુ — જે રસ્તો અધરો હોય ત્યાં જા. જગત
જે છોટે છે તે લઈ લે જગત જેમ
 વર્તે છે તેમ વર્તીશ નહિ બધી
ખાખતમાં જગતથી વિરુદ્ધ ચાલ જે
મેમ તને લેઈએ છે તે મેળવવાનો
આજ પુકો રસ્તો છે

શિષ્ય — જો હું બધી ખાખતમાં લોકોથી વિરુદ્ધ
 ચાલુ તો મને અશાંતિ અને દીલગીરી
 રહ્યા કરે અને જગત મને ગાઠો કહ્યા
 વગર રહે નહિ

ગુરુ — તારે કોઈને નુકસાન ઠરવું કે જેથી
 તારા ઉપર દુષ્ણ અને અશાંતિ આવે
 તેમ કરવા હું કહેતો નથી જગતથી

બધી બાબતમાં વિરુદ્ધ ચાલવું તેનો
અર્થ એમ થતો નથી.

પણ જગતનો સ્વભાવજ એવો
છે કે તેને દંભ અને અભિમાન ગમે
છે અને તે ખોટા અને પાપી રસ્તે
ચાલે છે. તેથી જો તારે જગતથી
તદ્વન વિરુદ્ધ વર્તવ--શબ્દનું કોય તો
મત્સ્ય રસ્તે ચાલ. તે તેજનો રસ્તો છે.
જગતનો રસ્તો અધઃકારનો રસ્તો છે.

પણ તેથી ઉત્પન્ન થતાં જે દુઃખ
અને અશાંતિથી તું હરે છે તે તો
નક્કી આવશે. જગતની અંદર દુઃખ
આવવાનું અને તારું શરીર અશાંત
થવાનુંજ, તને વારંવાર પરિતાપ
થવાનોજ. છતાં જગતથી અને ગરીબથી
ઉત્પન્ન થતાં આત્માના પરિતાપમાં
પ્રેમનો અગ્નિ વધારે મળશે છે અને
* તેની વિજયમાળા વધારે અને વધારે

મગદી, વધારે શક્તિ ઉત્પત્ત કરી
દોષોને દૂર કરે છે. ૨૨-૧૦-૮૨

વળી તું કહે છે કે જગત આવાં
કાર્યથી તને ગાંઠા ગણ્યો તે ખરું છે.
જગતથી વિરુદ્ધ ચાલનારની નિંદા થાય
છે. જગતનાં બાળકો તને મૂર્ખ કહેશે,
તાદી સામે થશે, પણ તેમાં તારે
આશ્ચર્ય પામવાનું નથી. કારણ ભગવાનના
એમનો રસ્તો તે જગતને મન મૂર્ખનો
રસ્તો છે; પણ ભગવાનના બાળકની
દ્રષ્ટિએ તો તે ઠહાપણુનોજ રસ્તો છે.
તેથી જ્યારે જ્યારે જગત પ્રભુનાં
બાળકમાં આવેા પવિત્ર એમ અગ્નિ
દેખે છે ત્યારે તેઓ એમ સમજે છે
કે આ લોકો મૂર્ખ બન્યા છે અને
પોતાનું જીવન ખોઈ ખેડા છે. પણ
ભગવાનના બાળકની દ્રષ્ટિએ તો જગતની
નિંદાનો રસ્તો તે મોટામાં મોટી મિલકત

છે. એટલી બધી મોટી કે જે કોઈ જીવનથી
 માપી શકાતી નથી. ભુગવાનનો આવે.
અર્વચ્યાપી અને બધાને જીતી લે એવું
દિવ્ય પ્રેમ કેવો છે તેનું વર્ણન કોઈ
વાણીથી થઈ શકે એમ નથીજ. તે પ્રેમ
સૂર્યથી વધારે તેજસ્વી છે, બધી મધુર
વસ્તુઓથી વધારે મધુર છે. બધાં
બળ કરતાં વધારે બળવાન છે. અન્ન
કરતાં પણ વિશેષ પોષણ આપે છે
ને હૃદયને આનંદદાયક છે. આપાં
વિશ્વનાં બધાં સુખ અને શાંતિ કરતાં
વધારે સુખદાયક છે. જે તેને મેળવે છે
તે જગતના જગ કરતાં વધારે ક્ષનલાન
છે અને તે સમ્રાટ કરતાં પણ મોટી
પદવી ભોગવે છે. બધી સજ્જા અને
શક્તિ કરતાં પ્રેમ વધારે શક્તિવાન છે.
અર્વત્ર, સર્વદા સત્યિત આનંદરૂપ છે.

ૐ

શાંતિ શાંતિ શાંતિ.

જેકળ બહામીનું જીવન.

મહાન્મા જેળ બહામીનો જન્મ ઈ મ
૧૫૭૫ મા થયો હતો તેમનો જન્મ જર્મનીના
મિડનબર્ગ નામના ગામમા થયો હતો તેનું કુટુંબ
આમરદાર હતું, પણ તેની પહેલી નોકરી ગોવાળ
તરીકે હતી તેણે સિડનબર્ગમા ફેબ્રુઆરી લીધી હતી

બહામીને બે વખત આત્માનુ અપદ તેજ
મળ્યું હતું એ, વખત ઈ સ ૧૬૦૦ મા ૨૫
વર્ષની ઉમરે કે જ્યારે એક દિવસ તેની આખો
તેની ઓરડીમા પડેલા ગ્રામના ખડીયા ઉપર પડી
અને તેમા સૂર્યના ઘણા આશ્ચર્યકારક તેજનો
ચમકાટ જોયો ત્યારે તેને સમાધી આવી ગઈ
અને તેને લાગ્યું કે, હવે હું બધી ચીજોનું મૂલ
અને તેમનો સભાન જોઈ શકુ છું

આ ભાવ પડેલા તેને ડિપ્રિત લાગ્યો
અને મનમાથી તે ડાઢવાને માટે બહારનું લીધું

ઉગેલુ ઘાસ જોવા ગયા ત્યા પછુ તેને જધી વસ્તુઓની અદરની ક્રિયા દેખાઈ વનસ્પતિ, ઘાસ અને જગત પછુ પોતે જે ભાવ અનુભવ્યો હતો તેની સાથે એક થઈ ગયા.

આ વાત તેણે ડોઘને કહી નહિ પણ શાંતિથી એકાત્મા ભગવાનનો ઉપકાર માન્યો તેણે પોતાનો ધર્મો પ્રમાણિકપણે ચલાવ્યો ઘરના કામકાજમાં પુરતુ ધ્યાન આપતા, અને જધા માણસોની સાથે ભલમનસાઈથી વર્તતા.

પેલા તેજની અમરથી તેમને જગતની ક્રિયાનુ મૂળ જણવા શક્તિ મળી અને તે શક્તિથી મળેલ આત્મદ્રષ્ટિથી જધી વસ્તુઓની અદર ચાલતી ક્રિયા જોઈ શકતા આ શક્તિ તેમની સ્વભાવિક દશામાં પણ તેમની સાથે રહેતી હતી.

આત્મદ્રષ્ટિથી જે તેણે જોયુ તે તેણે પુસ્તકમાં પાછળથી લખ્યુ હતુ આ પુસ્તક તેના

લખાણનો એક ઉપયોગી ભાગ છે. નવી દ્રષ્ટિથી
 મળેલ તેના અનુભવમાં તેને ઘણો આનંદ મળતો,
 છતાં તે ઘેર પાછા આવતા અને કુટુંબની ચંભાળ
 લેના અને ઘણી શાંતિ અને મૌન્યવૃત્તિથી એકાંત
 હવન ગાળતા પોતાને જે આશ્ચર્યકારક અનુભવ
 થયા હતા તે દસ વર્ષ પછી તેણે કહેને હયા
 નહિ દસ વર્ષ પછી ત્યારે ફરીથી પોતે એવા
 તેજમાં વીટાઈ ગયા ત્યારે પોતાની યાદગરી માટે
 તેમણે “અરોરા” એટલે “ઉષા” એ નામનું
 પુસ્તક લખ્યું ઇ. સ. ૧૯૦૦ ની સાલમાં જે પહેલું
 તેજ મળ્યું હતું, તે પૂરું ન હતું, તે વખતે તેને
 સર્વાત્મભાવ થયો નહતો સવારનાં સૂર્યના કિરણ
 જોયાં હતા, પણ મધ્યાનનો સૂર્ય જોયો નહોતો.
 દસ વર્ષ પછી જે સેજ મળ્યું તે ઘણું ઉપયોગી
 હતું. પહેલા જે જગત તેને છૂદું છૂદું લાગતું
 હતું તે પાછળથી તેને આખું ને એકરૂપ દેખાયું.
 જેમ તારવાળી સારંગીના દરેક તારમાં જુદું જુદું
 સંગીત સંભળાય છે અને જધા તાર મગી

- આખી આરંગીમાં આખું સંગીત અંભાગાય છે તેવું વિશ્વ તેને લાગ્યું.

જગતની અંદર રહેલ ભગવાનની ક્રિયા, શક્તિ અને વ્યવસ્થા તેના જાણવામાં આવ્યાં અને જીવનરૂપી આડનાં થડમાંથી નીકળતી જુદી જુદી શાખા, ઘણી જાતનાં પાન, ફુલ અને ફળ કેમ નીકળે તે જોઈ શક્યા અને તે પોતાને માટે લખી લેવાની જરૂર તેને લાગી. છેલ્લું જે તેજ તેને મળ્યું તે વિશે લખે છે કે “૦૧ હલાકની અંદર મેં જોટલું જોયું અને જાણ્યું કે જે કોઈ વિદ્યાપીઠમાં ઘણા વર્ષના અભ્યાસથી પણ હું જાણી શકત નહિ. એ માટે મેં પ્રભુનો ઉપકાર માન્યો. બધા જીવોનું જીવન મેં જોયું અને જાણ્યું. ત્રિગુણાત્મક પ્રકૃતિનાં ઉંચા અને નીચા ખેલો દીઠા. ભગવાને આપેલ બુદ્ધિથી જગતની ઉત્પત્તિ અને બધાં પ્રાણીની ઉત્પત્તિ જાણી. ત્રણ લોક દીઠા, એક દેવી, બીજો આસુરી અને તેમાંથી ઉત્પન્ન થયેલ બહારનું આવિર્ભૂત જગત.

માત્રી અને નરત્રી વસ્તુઓમાં રહેલી બાધી ક્રિયા
તેની ઉત્પત્તિ અને સ્થિતિ કોઈ અને જાણી
અને કાળના ગર્ભમાંથી બધું કેમ ઉત્પન્ન થાય
છે તે જાણ્યું ”

તેનામાં અદ્ભુત ચિદ્રિચો આવી હતી;
તે ઘણી સાધા બોલતા પણ તે કેવી રીતે જાણી
ગણ્યા તે કોઈ અમઝ શબ્દ ન હતું. કદાચ ગયા
જન્મમાં શીબ્યા હશે એમ એક લેખક અનુમાન
હરે છે. તેને કુદરતની ભાષા આવડતી હતી. તે
વનસ્પતિ અને પશુઓને નામ લઈ બોલાવતા

~ જોઈએ બહોમી પોતે કહેતા કે “આ
જગતમાં રહેલી કોઈ વિદ્યા અથવા તો કળા
મારામાં નથી, હું તો મૂર્ખ અને માહો માણસ છું.
મને કોઈ શાસ્ત્ર શીખવાની ઇચ્છા કદી થઈ નહોતી,
પણ હું જીવાનોમાંજ મારા આત્માનો મોક્ષ
પરવાનોજ પ્રયત્ન કરતો અને સ્વર્ગનું ગલ્પ મને
કેમ મળે તેનો વિચાર કરતો. મારી અદગ ખરાબ
ઇચ્છાઓનું બહુજ જોર લાગવાથી તેની સાથે હું

બહુ સુદ્ધ કરતો અને પ્રભુની કૃપાથી તે ખરાબ
 સ્વભાવને દ્રઢતાથી છૂટતો, નાશ કરતો, અને
 પ્રભુના પ્રેમમાં પૂરેપૂરો દાખલ થતો, તેથી હું
 નિશ્ચયપૂર્વક એમ માનતો કે શરીર રૂપે હું મરી
 ગયો છું કે જેથી પ્રભુ મારામાં પોતાનું રૂપ
 લે અને તેની શક્તિથીજ હું મારૂં છવન ગાળી શકું.
 પહેલાં તેમ કરવું બની શકતું નહોતું, પણ નિયમ
 અને નિશ્ચયથી મારી સાથે મેં ખૂબ સુદ્ધ કર્યું
 જ્યારે પ્રભુના અનુગ્રહથી હું આવું સુદ્ધ કરતો હતો
 ત્યારે મારા આત્મામાં આશ્ચર્યકારક તેજ દેખાયું.”

“મારા અંતરજ સ્વભાવની દ્રષ્ટિએ તે તેજ
 તાલન નવું હતું. પણ તેમાં મને લગવાન, માલુસ
 અને તેના સબધે સત્ય રૂપે અનુભવમાં આવ્યા,
 કે જેઓનો પહેલાં અનુભવ ન હતો અને જેને
 માટે મેં કદી પ્રયત્ન કર્યો ન હતો.”

એક લેખક લખે છે કે મહાત્મા જેકબ
ખહોમીના શરીરનો દેખાવ નખજો હતો, કદે

હિયા; કપાળ વિચાળ, લમણાં આગળ પડતાં
 આંખો ભરી અને આકાશી રંગની, અવાજ ધીમે
 અને માયાળુ, સ્વભાવે નરમ, વાતચિતમાં
 નિરાભિમાની, વર્તનમાં દીન અને હૃદય પ્રેમી હતું.

તેમનું જીવન ખુદ જેવા દેવી મહાત્માઓ
નાથે સાધુ પ્રકરો અને વિદ્વાનો મૂકે છે

ખડોમીનાં લખાણો સાધારણ લોકો સમજ
શકે તેવાં નથી, જેઓને કંઈક પણ અંતર
આત્માનુ તેજ મળ્યું હોય તેજ તે સમજ શકે છે.

એક મહાત્મા લખે છે કે “હજી સુધી
પૃથ્વી ઉપર પ્રભુનું તેજ વધારેમાં વધારે લેનાર
આ આશ્ચર્યકારક માણસ હતો હું તેના ખૂટની
દોરી છોડવાને પણ લાયક નથી.” તેના કેટલાએક
વધારાનાં વચનો નીચે આપેલ છે

૧. જો તમે તમારા પોતાના આત્મા અને
 જગતને ભરાબર જોશો અને તેની અદર

શું ક્રિયા થાશે તે તે જોશે તો તમને
જાણશે કે જગન તે તમેજ છે.

૨. તમારું શરીર એ આ મોટાં જગતમાં
નાનું જગન છે. તમારી બહારની દ્રષ્ટિ
અને આંખો એ મૂર્ચ અને તારાઓની
નકલ છે, જે આમ ન હોય તો તમે
સૂર્યનાં તેજથી ઠંડી જોઈ શકો નહિ.
૩. હું કે જે આજે બધું જોઉં છું તે હું
નથી પણ “અણુ” મારી અદર બધું
જુઓ છે અને જાણે છે.”
૪. એકાએક મારા આત્મમાં ઉન્નમ અને
આનંદ છવાઈ ગયાં પ્રેમ મને ખાત લીડી
જેમ પતિ પત્નીને મળે છે તેમ પ્રેમ
મને મળ્યો. તે સુખનો મહિમા હું કહી
શકું તેમ નથી. કોઈ સાથે સુવન્યમાં પણ
આવી શકે તેમ નથી. તેનો શક્તિથી
મરણ સમયે પણ જીવન દેખાય છે

૫. તે આશ્ચર્યકારક તેજઘી મારો આત્મા
 બધી વસ્તુમાં આરપાર ભેદ શક્યો. બધાં
 પ્રાણીની અંદરની ચાલતી ક્રિયાઓ, વનસ્પતિ
 અને ઘાસની અંદરની રચના વગેરે બધી
 શક્યો. પ્રભુને બધી શક્યો, તે કોણ
 છે? કેવા છે? તેની શી ઇચ્છા છે તેનો
 અનુભવ થયો અને એકદમ તે દિવ્ય
 તેજઘી માં મન પ્રભુના ગુણનું વર્ણન
 કરવા લાગ્યું, પણ મને પ્રભુના બધા
 અવતાર અમજવાનો શક્તિ મળી નહિ.
પૂરેપૂરી સમજણ આવવા માટે મને બાર
વર્ષ લાગ્યાં, અને નાના ઉગતાં વૃક્ષની
માફક મારી બુદ્ધિ ઉગી અને તેમાં વૃક્ષની
માફક પહેલાં પાંદડાં, પછી ફૂલ આવ્યાં
અને ત્યાર બાદ તેને ડંડો પવન લાગ્યો,
અને આખરે તેમાં ફળ આવ્યાં જે રસ્તે
હું પ્રભુ પાસે પહોંચ્યો તેજ રસ્તે તમે
જશો તો તમારે કલ્યાણ થશે.

૮૪ આ જ્ઞાન મને મારી જીવિથી મળ્યું નથી,
 આ જ્ઞાન મેળવવા પણ મેં પ્રયત્ન કર્યો
 નહોતો, તે કેવું છે તે જાણવાની પણ
 મેં ઇચ્છા કરી નહોતી મેં તો ક્રમ
ભગવાનનું હૃદય ચોધુ હતું કે જેથી હું
 પાપથી બચી તેમાં રહી શકું.

૭ હિવ્ય આકર્ષણ અને પ્રેમ આપણી ઇચ્છા
મહન કરી શકતા નથી કારણ કે તેનામાં
 આસક્તિ હોય છે, તે સહાર દોડી બીજી
 વસ્તુઓને ખેંચે છે પણ જે શુદ્ધ, નિત્યની
 ઇચ્છા છે તે વીજળીની આકૃષ્ટ પોતાની
અદર્શ પ્રવેશ કરે છે અને અધારૂં દૂર
દૂર છે, તે પોતાની અદર રહે છે, પોતાની
અદર રમવાનું સાધન બનાવે છે.

નિત્યની ઇચ્છા પિતારૂપ ભગવાનની
 ઇચ્છા છે તેની સત્તાથી તે ઇચ્છાઓ

ઉત્પન્ન થાય છે. તે પિતાથી તેની અંદર
 તેનો પુત્ર-એટલે કે તેનો શબ્દ-નીકળે
 છે. તેની ઇચ્છાથી શું શું ઉત્પન્ન થાય છે
 તે આગળ જણાશે. અંધારું કેમ ઉત્પન્ન
 થાય છે, અગ્નિથી તે કેવી રીતે દૂર
 થાય છે તે આગળ પણ પડશે.

એક ઇચ્છાના ચાર ભાગ કેવી રીતે
 થાય છે. એક છતાં અગ્નિથી ચાર રૂપે
 ફેલી રીતે ફેળાય છે તે સમજાશે. ને
 તમે ભગવાનને નહિ જાણો તો તમે
 અંધારા તળેલાની અંદર છો એમ સમજાશે.

ભગવાનની ગુપ્ત વાતો સંખંધી હું બાળકના
 જેવો હતો, પણ તેની શક્તિથીજ હું
 મહિમા લખી શક્યો. લખવાનું કારણ
 મારે માટે તે અનુભવ યાદ-રખવાનું
 હતું; અથવા તો પ્રભુને મારે ચહેલા
 ખીજ લેકોને તે અનુભવ વિપ્રયોગી થાય.

ગુરુ: — બહારનાં જગત જેવું. જેમ જગતના અંતર્યામીમાંથી જગત ઉત્પન્ન થયું છે તેવીજ રીતે જીવના અંતર્યામીમાંથી જીવનું શરીર ઉત્પન્ન થાય છે. પિંડ છે તેવું પ્રદ્ધાંટે પ્રભુએ દ્રવ્ય જગતમાંથી માણસને બનાવ્યો છે અને તેમાં પોતાનો પ્રાણ રહેલો છે.

શિષ્ય: — જ્યારે બધી ચીજોનો પ્રલય થશે ત્યારે આ દ્રવ્ય જગતનું શું થશે ?

ગુરુ: — માત્ર સ્થૂળ પદાર્થોનોજ પ્રલય થાય છે. પંચમહાભુત, સૂર્ય, ચંદ્ર અને તારા અને અંદરનું જગત તો હંમેશાં દ્રવ્ય અને વ્યક્ત રહે છે. અંદરના જગતમાં જીવે સારૂ અગર ખરાબ કર્યું હોય તે જુદું થાય છે અને જેવાં જેવાં કર્મ તેવાં તેવાં જન્મ લેવા જીવે! પાછા ઉત્પન્ન થાય છે.

મહામા દોડતી બેઠી ૧૯૨૪

માં નમ પિય મવા દા. તે વખતે
તેણે પોતાના પુત્ર દોષાધાને પોતાનાં
ત્રિશાનાં પામે જોતાવ્યો અને કહ્યું.
“તને કંઈ મધુર સંગીત શંભળાય છે?”

ત્યારે બાદ ધરનું બાજુ ઉપાડતાનું
કહ્યું કે જેથી તે દિવ્ય અને મધુર
મંગીન બરબાર શંભળી શકાય. પછી
તેણે પ્રથમ “મીયાબમાં દેદા વાન્યા
છે?” તેના કુદંબના મલરોએ જવાબ
આપ્યો “જે” વાન્યા છે. તેમણે કહ્યું
“મારો વખત હવે આવ્યો નથી,

ત્રણ કલાક પછી મારો વખત આવશે”

યોદા વખત બાદ ફરી કહ્યું કે “હે
સર્વશક્તિમાન પ્રભુ મને તમારી ઈચ્છા
પ્રમાણે બચાવો માગ પર દૃષ્ટા કરો
મને તમારાં રાજ્યમાં લઈ જાઓ.”
ત્યારબાદ તેની સીને જોતાવી પોતાનાં

પુત્રાક માટે અને કેટલીએ, વ્યહવારિક
બાબત માટે મૂચના આપી હતુ કે
• તુ પત્ન મારા પછી નધારે છવીશ નહિ
તે પ્રમાણે તે વધારે વખત છવી નહિ

પોતાના પુત્રોની રજા લેતી
વખતે તેણે કહ્યું “હું હવે સ્વર્ગમા
જઈગી” ત્યાર બાદ મોગ પુત્રને
બોલાવ્યો તેને બોલાવી પોતાનું શરીર
જરા ફેરવવાનું કહ્યું ત્યાર પછી તેણે
હરો શ્વાસ લીધો અને પોતાના
આત્માને શરીરથી છૂટો કરી ગયા-એવી
ઉંચી દશામા કે જેઓને અનુભવ હોય
તેજ તે બાણી શરે છે ૨૩ ૧૦ ૮૨

અનુવાદક.

નીચેના પુખ્તો દમ્ભડીખીન તૈયાર છે
અને છાવણી સગવડ થયે પ્રસિદ્ધ કરવામાં
આવશે—

૧ સેવા કુંજ.

૨ અમૃતના ઝરણાં.

૩ માયા.

૪ હિંદની વિદ્યાકળા.

અમૃતલાલ લક્ષ્મીચંદ ખોખાણીની
દેખરેખ નીચે ચાલતી

ઝવેરી ચંદુલાલ એલ. ખોખાણી એન્ડ કું.

‘ચાલુ જમાનાને’ અનુમરતી ઉત્તમ ઠારીગીરીવાળા
મનપમંદ હીરા, મોતી, સોના, ચાંદીના દાગીનાનો
મોઢક ફટોક તૈયાર છે તેમજ ગોર્ડર આપવાથી
વાયદામર તૈયાર ડરી આપવામા આવે છે

એક વખત સુવાડાત લઈ એકજ ભાવ
‘તેમજ ચોખ્ખા માલ માટે ખાત્રી કરવાની વિનંતી
કરવામા આવે છે.

ડે. ઝવેરી બજાર નં. ૧૬૯—૭૧. મુંબઈ.

તારતું સરનામું —
“HEMVANTI”

ટેલીફોન નં.
૨૦૬૯૬.

BHAVAN'S LIBRARY

This book should be returned within a fortnight from the date last marked below

Date of Issue	Date of Issue	Date of Issue	Date of Issue

Bharatiya Vidya Bhavan's Granthagar

BOOK CARD

ક્ર. નં. ૩૦૪
Call No સંગ્રહ/૧૫૭૮૬ Title

જેન હિંદુ.

Author મહેતાજીમુખાર્જી ગદમરંદ.

Date of
Issue

Borrower's
No

Date of
Issue

Borrower's
No